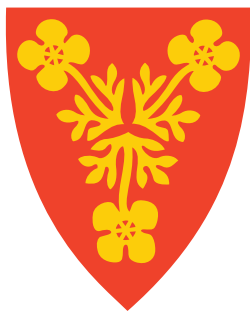

FIINSK

STORFJORD SPRÅKSENTER

STORFJORD KOMMUNE
9046 OTEREN

post@storfjord.kommune.no
www.storfjord.kommune.no & www.spraakcenter.no

Publikasjonen har fått prosjektstøtte fra fylkesmennene i Finnmark og Troms.

Forfattere: Saara Pudas, Salla Taavetti og Silja Skjelnes-Mattila

Grafisk formgivning og illustrasjoner: Colibri Design · www.colibridesign.no

COLIBRI *design*

INNHOLDSFORTEGNELSE:

KAPPALE 1	s.4	s.50	KAPPALE 6
KAPPALE 2	s.12	s.60	KAPPALE 7
KAPPALE 3	s.20	s.70	KAPPALE 8
KAPPALE 4	s.28	s.68	KOPIERINGSORIGINALER
KAPPALE 5	s.40		

KAPITTEL 1

VI SKAL LÆRE

- Å uttrykke bevegelsen fra noe, ved å bruke en ny kasusendelse, ablativ (-ItA)
- Å se sammenhengen mellom endelsene -IIA og -ItA
- Å bruke -IIA i tidsbeskrivelser
- Å lage grunnformer
- Å formulere egne definisjoner

KIELIOPPI

I-PÅ

-SSA

-LLA

I-FRA

-SSA

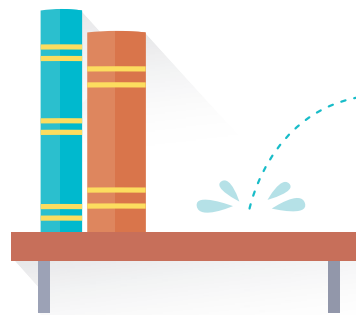

-STA

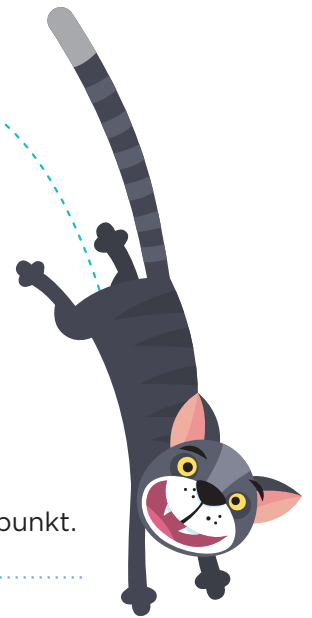
PÅ-FRA

-LLA

-LTA

 TEHTÄVÄ

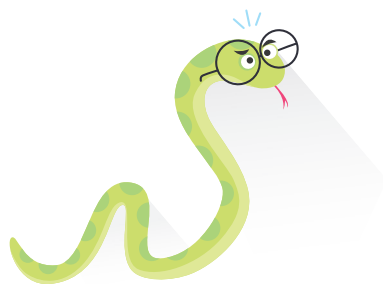
Skriv egne definisjoner og grammatiske forklaringer. Bruk bildene som utgangspunkt.

 TEHTÄVÄ

Lag en liten historie til følgende bilder. Prøv å lage en sammenhengende tekst.

veske = laukku

 LYHYESTI

På samme måte som -ssA og -stA hører sammen, så hører -IIA og -ItA sammen. *Bussi on nyt Kilpisjärvellä ja lähtee Kilpisjärveltä kello 15.00.*

Kasusendelsen -IIA heter adessiv, og kasusendelsen -ItA heter ablativ.

Når vi limer -ItA-endelsen til et substantiv, så følger vi akkurat de samme reglene som for når vi lager genitiv (-n), inessiv (-ssA), elativ (-stA) eller adessiv (-IIA)

A YHTEENVETO

Genitiv genetiivi	-n	eieform
Partitiv partitiivi	-A, -tA, og -ttA	objektsform
Inessiv inessiivi	-ssA	i
Elativ elatiivi	-stA	fra
Adessiv adessiivi	-llA	på
Ablativ ablatiivi	-ltA	fra

B TAULUKKOTEHTÄVÄ

Det var ganske mange endelser på en gang. I tillegg må vi huske alle lydendringene som skjer når vi limer disse endelsene til et ord. Kopier tabellen til arbeidsboka og fyll ut. Her er det mye å passe på. Se nøye på informasjonen gitt i parentesene. Hva tror du disse betyr?

		auto	hylly	matto (tt:t)	banaani (-i : - i)	järvi (-i : -e-)	nainen (-nen : -se-)	vene (-e : -ee-)
GENITIV	GENITIIVI							
INESSIV	INESSIIVI							
ELATIV	ELATIIVI							
ADESSIV	ADESSIIVI							
ABLATIV	ABLATIIVI							
PARTITIV	PARTITIIVI							

C TEHTÄVÄ

Hvilken kasus passer i setningene? Fyll ut og oversett til norsk.

Perheen lapset istuvat _____ (auto).

Isän vanhat koulukirjat ovat _____ (hylly).

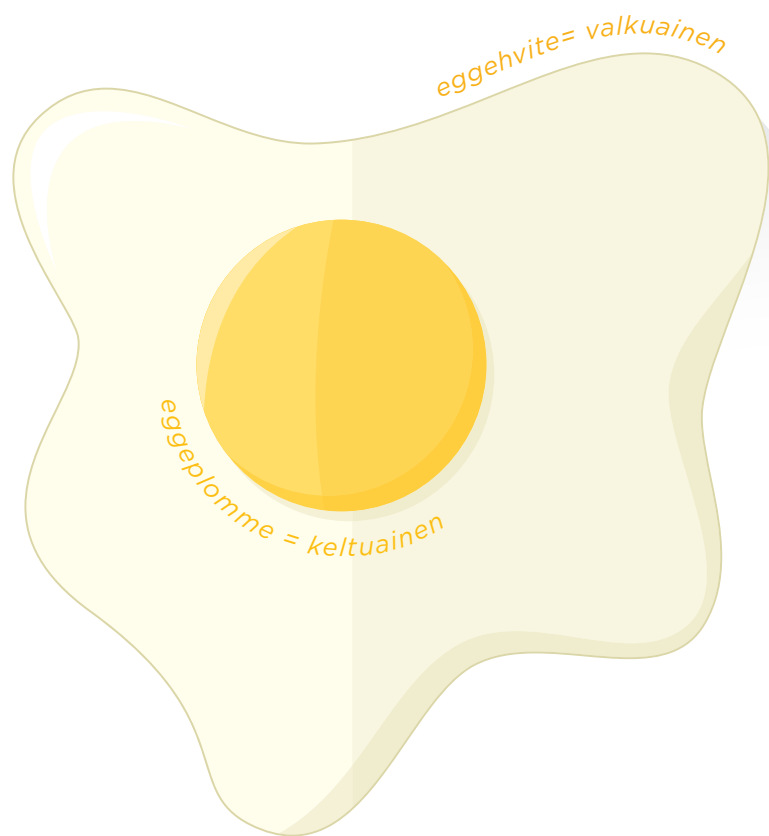
Mummon paksu kissa nukkuu keittiön _____ (matto).

Tässä _____ (järvi) on tosi paljon kalaa.

_____ (banaani) on makua ja vitamiineja.

Kadulla on nainen. _____ (nainen) on iso laukku.

Koira ja kalastaja istuvat vierekkäin _____ (vene).

KERTAUS

Adessiv, altså endelsen -lla, brukes for beskrive lokalisering. Denne formen brukes også med tidsuttrykk. Kan du oversette følgende uttrykk?

aamulla	iltapäivällä	talvella
aamupäivällä	illalla	keväällä
päivällä	yöllä	kesällä.
keskipäivällä	syksyllä	

KÄÄNNÖS

Jeg spiser frokost på morgenen.

Har du gitartime nå i kveld?

Min familie ser på tv på natten.

Bjørnen sover på vinteren og våkner på våren.

KONTROLLSPØRSMÅL, GRAMMATIKK

- Hvilken endelse bruker vi for å uttrykke *fra*?
- Hva er forskjellen mellom endelsene -sta og -lta?
- Hva betyr at adessiv og ablativ hører sammen?
- Hva betyr at endelsene for adessiv og ablativ skrives med en stor a, -lla og -lta?

SANA ON VAPAA

LUKUTEKSTI

Meidän koira ei saa olla sohvalla. Äiti ja isä vihaavat likaa ja koirankarvaa, ja isä on vähän allerginen.

Meidän koira tykkää nukkua sohvalla. Kun minä tulen aamulla minun huoneesta, kuulen että koira hyppää alas sohvalla. Sitten se istuu lattialla ja koiralla on kiltti ja viaton katse. Se menee sohvalle* aina kun minä en näe. Se ei ole tyhmä koira. Minä sitten imuroin sohva joka päivä. Isä sanoo, että koira voi nukkua ulkona. Koiralla on oma koirankoppi. Päivällä minä olen koulussa ja koira kopissa. Se viihtyy ulkona, koska koiralla on paksu turkki ja lämmin koirankoppi. Se tykkää istua koirankopin katolla. Koira on kuitenkin minun ystävä, ja minä haluan että se nukkuu sisällä talossa. Minulla ja koiralla on siis salaisuus: koira nukkuu sohvalla ja minä imuroin.

**sohvalle har en endelse vi ikke har lært.
Kan du gjette hva den betyr?*

TEHTÄVÄ

Finn alle kasusformene i leseteksten.
Hva er grunnformen til disse ordene?

Genitiv (-n) 4 stk/kpl

Inessiv (-ssA) 3 stk/kpl

Elativ (-stA) 1 stk/kpl

Adessiv (-lIA) 12 stk/kpl

Ablativ (-ltA) 1 stk/kpl

Partitiv (-A, -tA, -ttA) 3 stk/kpl

PÄHKINÄ

Alle ord som slutter på -n er ikke nødvendigvis genitiv.
Finn ord i teksten som er bøyd, men ikke er genitiv.

PÄHKINÄ

Hvor mange av de tolv adessivformene brukes i betydning av *å ha*?

TEHTÄVÄ

Du skal lage et bilde der du illustrerer bruken av I-kasusene (-IIA og -ItA).
Du står helt fritt til å utforme grammatikkplakaten slik du vil.

TEHTÄVÄ

Hva er grunnformen av følgende ord?

koiralla, koirankarvaa, meidän, huoneesta, katolla, kopissa

SUULLINEN TEHTÄVÄ

Vi har lært at inessiv, altså endelsen -ssA brukes for å uttrykke i.
Vi har også lært at adessiv -IIA brukes for å uttrykke på.
Diskuter i klassen, hvilken av formene er rett.
Jobb to og to. Spør og svar etter følgende mønster:

Maito on jääkaapissa/ jääkaapilla.

- Sanotaanko että ”maito on jääkaapissa” vai ”maito on jääkaapilla”?
- Oikea muoto tässä lauseessa on ”jääkaapissa”.

Sanotaanko betyr 'sier man', *oikea muoto* betyr 'riktig form' og *tässä lauseessa* betyr 'i denne setningen'.

Äiti ja isä ovat kahvilassa/kahvilalla.

Lapset leikkivät metsässä/ metsällä.

Mies kävelee kadussa / kadulla.

Lintu istuu talon katossa/ katolla.

Pikkusisko nukkuu omassa huoneessa / omalla huoneella.

Tytöt laulavat kirkossa / kirkolla.

SUULLINEN TEHTÄVÄ

Elativ (-stä) eller ablativ (-lta)? Begge betyr *fra*, men hvilken skal du bruke? Diskuter i klassen, hvilken av formene er rett.

Jobb to og to, som i forrige oppgave.

Lumi tippuu alas katosta / katolta

- Sanotaanko että "lumi tippuu katosta" vai "lumi tippuu katolta"?
- Oikea muoto tässä lauseessa on "katolta".

Lumi tippuu alas katosta / katolta.

Lapsi hyppää tuolista / tuolilta.

Isä tulee keittiöstä / keittiöltä.

Taulu putoaa seinästä / seinältä.

Lehmät tulevat ulos navetasta / navetalta.

Auto tulee ulos tunnelista / tunnelilta.

MINITARINA

Skriv en tekst med følgende begynnelse:

"On ihan tavallinen päivä. Minä olen kotona ja minulla on vapaapäivä.

Mutta sitten puhelin soi. Minä vastaan ja kuulen jotakin kauheaa (noe forferdelig)."

Fortsett med egne ord. Kanskje du bør besvare følgende spørsmål.

- hvem ringer?
- hva sier han/hun?
- hva gjør du/ hvordan reagerer du?

øre = korva

EGENVURDERING

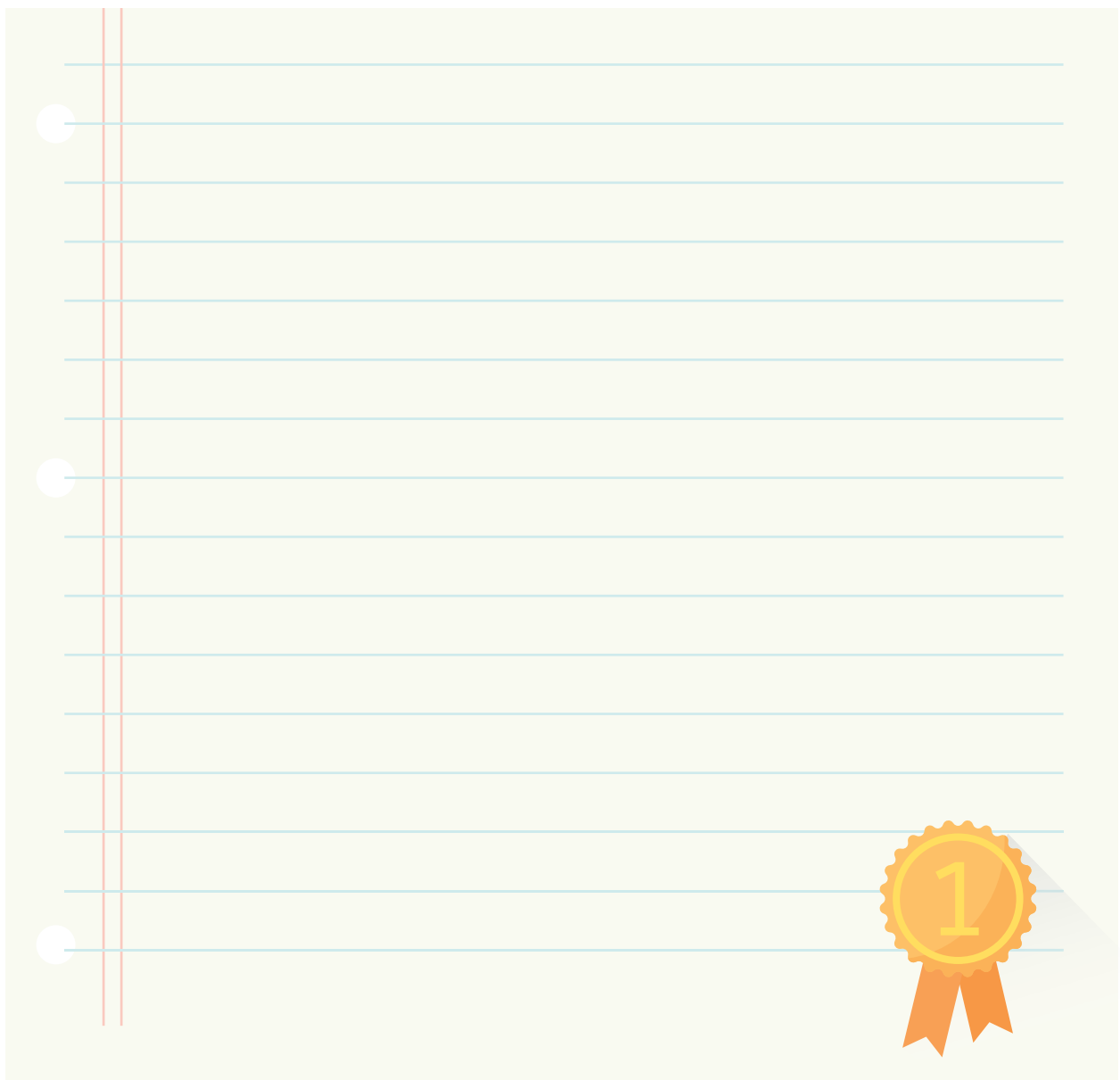
NAVN: _____

DATO: _____ KLASSE: _____

VURDERINGSSPØRSMÅL

- Vet jeg hva endelsen -ItA betyr?
- Kan jeg veksle mellom -Ita og -Itä ved behov?
- Forstår jeg forskjellen mellom -ssA og -IIA, samt mellom -stA og -ItA?
- Hva har vært vanskelig å forstå i dette kapittelet?

KAPITTEL 2

VI SKAL LÆRE

- å lage og å bruke en ny kasusform, allativ, -lle
- å lage og å bruke en ny kasusform, illativ, -Vn
- å se lokaliseringskasusene i system

KIELIOPPI

ALLATIIVI

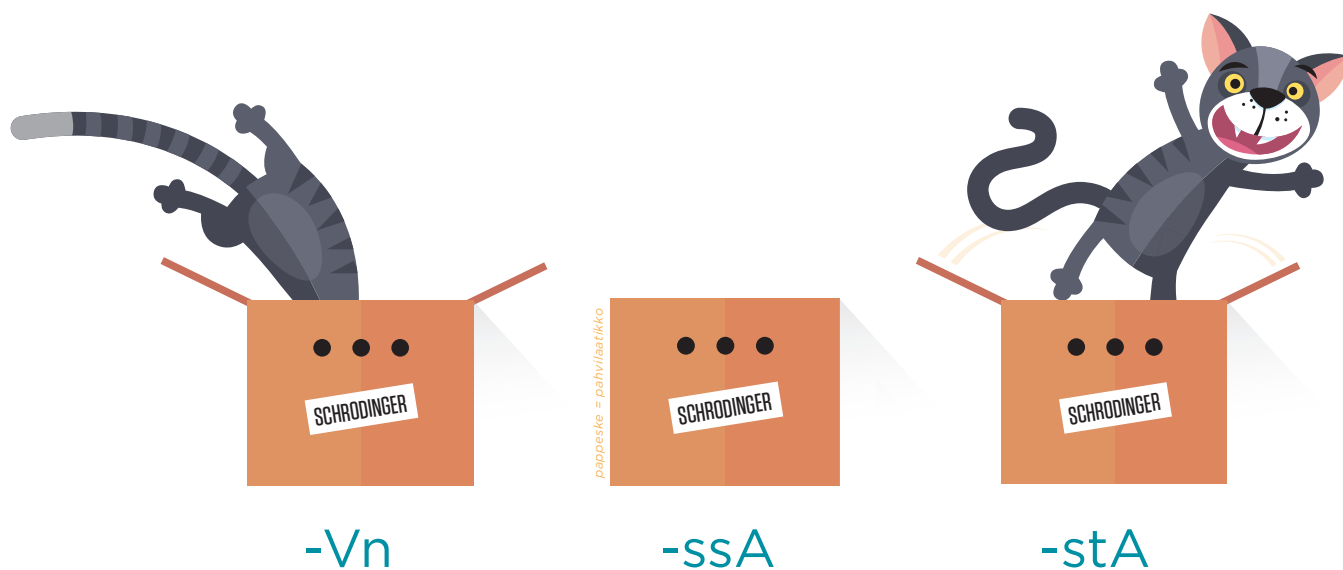

-lle

-IIA

-ItA

Den siste kasusen i L-serien heter allativ. Den uttrykkes med -lle. Denne endelsen betyr *til* og hører altså sammen med endelsen -IIA og -ItA. Det er akkurat de samme reglene som gjelder for alle disse kasusene. Dersom du vet hva som er genitivsformen av et ord, så kan du lage også inessiv, elativ, adessiv, ablativ og allativ.

A ILLATIIVI

Vi har lært at inessiv betyr det samme som *i* på norsk. Inessiv har endelsen -ssa. Elativ, altså endelsen -stA, betyr *fra*. Nå mangler vi altså bare en egen endelse, nemlig en endelse for betydningen *til*. Denne kasusen heter illativ. Noen kaller denne kasusen for *tillativ*, for å lettere huske at den betyr *til*.

Endelsen til illativ er -Vn. Det betyr at den siste vokalen i stammen blir dobbel og det legges til en -n på slutten.

A ESIMERKKEJÄ

GRUNNFORM	BØYNINGSTAMME + ENDELSEN	EKSEMPEL
kauppa	kauppa + an	Isä menee kauppaan.
laukku	laukku + un	Minä laitan kirjan laukkuun.
Ruotsi	Ruotsi + in	Täti matkustaa Ruotsiin.
keltainen	keltaise + en	Minä menen keltaiseen taloon.
suomalainen	suomalaise + en	Mummo haluaa suomalaisen saunaan.

A HUOMAA!

Legg merke til at det er forskjell i konsonantkjernen i ord med stadiesveksling når man bøyer i illativ og for eksempel inessiv. Illativ utløser *ikke* stadiesveksling.

GRUNNFORMEN	INESSIV	ELATIV	ILLATIV
kauppa	kaup <u>pass</u> a	kaup <u>past</u> a	kaup <u>pp</u> aan
pankki	pank <u>iss</u> a	pank <u>ist</u> a	pank <u>kk</u> iin
aurinko	aurin <u>goss</u> a	aurin <u>gost</u> a	aurin <u>kk</u> oon

TAULUKKOTEHTÄVÄ

GRUNNFORMEN	INESSIV (-ssA)	ELATIV (-stA)	ILLATIV (-Vn)
Helsinki			
kirkko			
Lappi			
norjalainen			

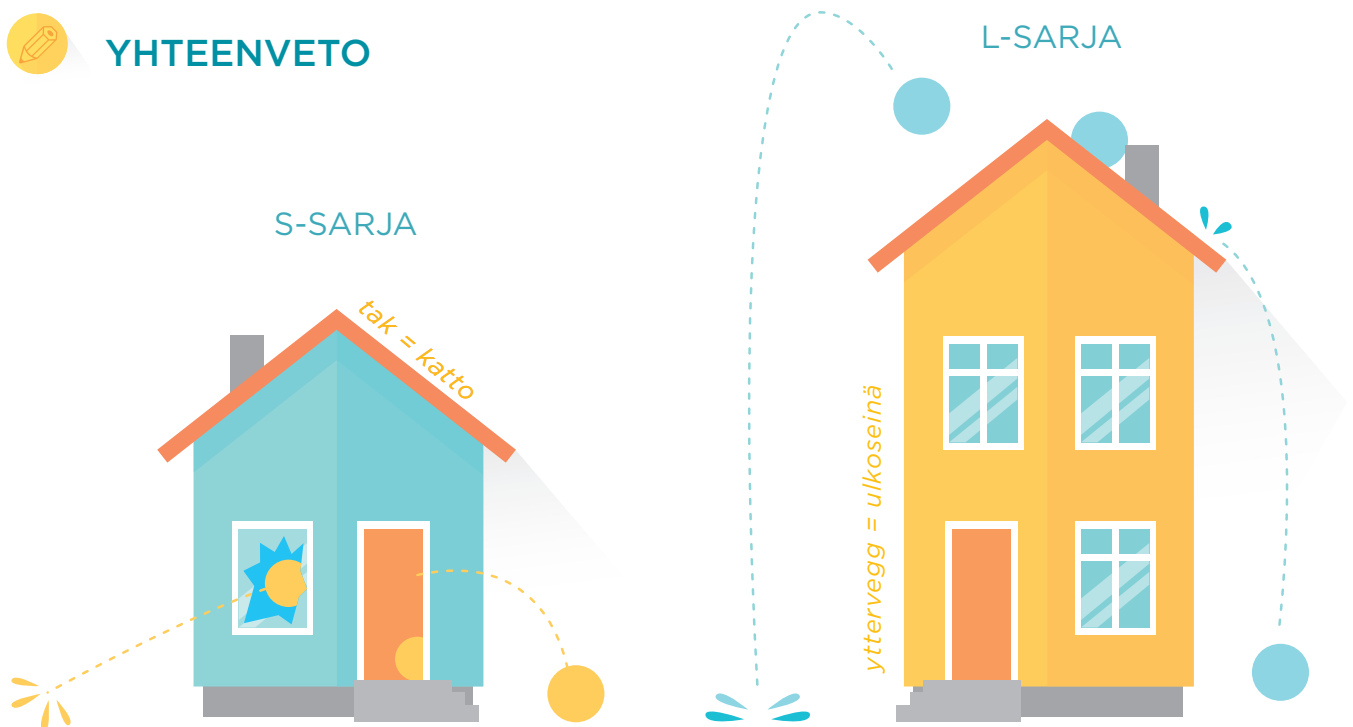

PIENI PÄHKINÄ

Det heter å sparke ballen i mål på norsk. På finsk brukes vi ikke inessiv, men illativ. Det heter altså *pallo menee maaliin!* Klarer du å se hvorfor?

YHTEENVETO

TEHTÄVÄ

Skriv egne definisjoner og grammatiske forklaringer. Bruk bildene som utgangspunkt.

Genitiv genetiivi	-n	eieform
Partitiv partitiivi	-A, -tA, og -ttA	objektsform
Inessiv inessiivi	-ssA	i
Elativ elatiivi	-stA	fra
Illativ illativi	-Vn	til (inn i)
Adessiv adessiivi	-lIA	på
Ablativ ablatiivi	-ltA	fra
Allativ allatiivi	-lle	til (opp på)

Alle kasusendelsene, bortsett fra partitiv og illativ, kan du lage på grunnlag av genitiven.

TEHTÄVÄ

Fyll inn med illativ-former (-Vn)

Matti muuttaa _____ (iso) _____ (talo).

Minä ja äiti matkustamme ensi viikolla _____ (Espanja).

Pikkuveli ei mene tänään _____ (päiväkoti).

Tytöt menevät kesällä _____ (tivolii).

Meidän luokka menee perjantaina _____ (uimahalli).

TEHTÄVÄ

Fyll inn med allativ-former (-lle).

Tädin koirat hyppäävät _____ (pehmeä) _____ (sohva).

Pojat menevät _____ (urheilukenttä).

Juna 265 menee Helsingistä _____ (Rovaniemi)

Tuleeko bussi tänään _____ (Kilpisjärvi)?

Rohkea lammas kiipeää _____ (korkea) _____ (vuori).

TEHTÄVÄIllativ (-Vn) eller allativ (-lle)? Begge betyr *ti*. Men hvilken skal du bruke? Bruk i (S-serie) eller på (L-serie) som utgangspunkt. Husk å passe på stadieveksling.

Pikkuveli kiipeää _____ (katto).

Jouluna meidän perhe menee _____ (joulu(k)irkko).

Pieni lapsi juoksee _____ (autotie).

Kissa hyppää keittiön _____ (pöytä).

Minä ja minun serkku matkustamme kesällä _____ (Etelä-Suomi).

Sisko menee _____ (kahvila).

Minua väsyttää. Minä menen _____ (oma) _____ (sänky).

A KERTAUS, POSTPOSITIOT

Vi har tidligere lært å bruke postposisjoner *alla*, *takana*, *edessä* og *vieressä*.

Ordene som kommer foran postposisjonene skal bøyes i genitiv. Glem ikke ordrekkefølgen: på norsk heter det [foran skogen], mens det på finsk heter [skogens foran].

pöydän + *alla* auton + *takana* talon + *vieressä*

Flere postposisjoner:

PÄÄLLÄ
=
PÅ

KESKELLÄ
=
MIDT I

KANSSA
=
MED

LUONA
=
HOS

KÄÄNNÖS

Lillebror sover [hos bestemor] på lørdag.

Jeg synger karaoke [med Anna].

[Midt i sjøen] er det en liten øy.

Hytta er [midt i skogen].

Kaffekoppen ligger [på boka].

SANA ON VAPAA

LUKUTEKSTI

Følgende tekst er en tilsynelatende enkel tekst, men her er det lagt inn viktig grammatikk i hver eneste setning. Les gjennom teksten, forsøk å oversette til norsk, og finn ut hva som er grammatikk-temaet i hver setning. Fortell hva som er bøydd, hva som er grunnform og hvilke lydendringer som har skjedd.

Satu on keittiössä.

Satu etsii kissaa.

Onko kissa piilossa?(*piilo 'skjul, gjemmested*)

Satu kutsuu kissaa: Kis-kis-kis, missä kissa? Kisu-kisu, tule tänne!

Äiti tulee olohuoneesta.

Äiti tulee keittiöön.

- Mitä sinä teet, Satu?

- Minä etsin kissaa.

- Kissa on laatikossa.

- Mitä? Laatikossa?!?

Kissa hyppää ulos laatikosta.

Nyt kissa kävelee keittiön lattialla.

Pöydällä on lautanen. Lautasella on turskaa.

Kissalla on nälkä.

Kissa hyppää pöydälle.

Kun kissa kävelee keittiöpöydällä, äiti suuttuu.

Äiti huutaa: Kissa HUS pois pöydältä!

Kissa suuttuu ja hyppää pöydältä.

Kissa kävelee taas lattialla.

KÄÄNNÖS

Prøv å oversette leseteksten til norsk. Begynn med å analysere endelsene.

MINITARINA

Skriv en fritekst på finsk og bruk disse ordene: *illalla, kanssa, naapuri, takana, pankki, käsilaukku* og *poliisi*. De gitte ordene står i grunnform, du må selv sørge for at du bøyer ordene etter behov.

SARJAKUVA

Lag en tegneseriestripe.

Mummo menee kauppaan.	Hän menee kassalle ja etsii laukusta lompakkoa...	Voi ei! Laukussa ei ole lompakkoa, vaan ihan muuta!

TÄYTTÖTEHTÄVÄ

Fyll ut riktig form av ordet og oversett teksten til norsk. Her er det mye å passe på.

Puhelin soi. Se on mummo. ”_____ (talo) on hiiri. Voitko tulla tänne?”, mummo kysyy.

Minä menen mummon _____ (talo). Mummo kutoo _____ (sukka) keittiössä ja hiiri piipittää _____ (olohuone): piip- piip-piip! Minun tätikin on _____ (mummo) luona, mutta hän seisoo _____ (tuoli). Mummo nauraa.

Hiiri on _____ (sohva) alla. Minä nostan _____ (sohva) ja mummo odottaa _____ (harja) kanssa. Hiiri juoksee. Nyt hiiri on _____ (eteinen). Se on piilossa _____ (kaappi) alla. Yhtäkkiä hiiri juoksee ulko-ovelle, ulos _____ (talo). Nyt mummo on onnellinen. Niin on hiirikin.

TEHTÄVÄ

Finn grunnformen av følgende ord.

ämpäriin	kasus er illativ, endelse -Vn	grunnform er ämpäri
repusta		
hyllyllä		
jäälle		
rannalta		
kylpyammeessa		
jääkaappiin		

EGENVURDERING

NAVN: _____

DATO: _____ KLASSE: _____

VURDERINGSSPØRSMÅL

- Hvordan brukes kasusen illativ?
- Hvilken endelse har illativ?
- Hva er spesielt med illativ og stadieveksling sammenlignet med de andre kasusene vi har lært?
- Endelsene -Vn og -lle betyr til. Hva er forskjellen mellom disse to?
- Hvilken kasus hører sammen med finske postposisjoner?

KAPITTEL 3

VI SKAL LÆRE

- å lage illativ av korte ord som slutter på lang vokal (*maa: maahan*)
- å lage illativ av lange ord som slutter på lang vokal (*Lontoo: Lontoosen*)
- å bruke setninger fra en ferdig tekst som utgangspunkt for å lage nye setninger.

GRAMMATIKK

Vi har lært å bruke kasusformen illativ for å uttrykke *til*. Hovedregelen er at illativ lages ved å lime til -Vn til ordet. Men ikke alltid. Akkurat som med partitiv (-A, -tA, -ttA), kan illativ ha forskjellige endelser. Det er utseendet til ordet som bestemmer hva slags endelse vi skal bruke i illativ.

Det er kun når ordet slutter på lang vokal, at du skal være på vakt. Når ordet slutter på lang vokal, kan du ikke bruke endelsen -Vn. Det hadde rett og slett blitt for mange vokaler på rad.

ILLATIIVI -hVn

Når et ord på én stavelse slutter på lang vokal, så er illativendelsen -hVn. Det er ikke mange slike ord, men noen er ganske vanlige: *maa* 'land', *suu* 'munn', *puu* 'tre', *kuu* 'måne', *suo* 'myr', *tee* 'te', *pää* 'hode' og *yö* 'natt'. Alle disse ordene kan være greie å kunne.

-hVn betyr altså at illativendelsen til ordet *maa* blir *maahan*, og endelsen til *suo* blir *suohon*.

KÄÄNNÖS

Oversett følgende setninger til norsk.

Pallo osuu maahan.

Kissa kiipeää puuhun.

Hammaslääkäri katsoo minun suuhun.

Haluatko sinä matkustaa kuuhun?

SUULLINEN TEHTÄVÄ

Diskuter i klassen. Hvilke former mangler? Den siste frasen kan være grei å kunne.

Isä laittaa aina sokeria _____ (tee).

Kielioppi ei mene minun _____ (pää).

TEHTÄVÄ

Kopier tabellen til skriveboka og fyll ut manglende former.

NOMINATIV	INESSIV (-ssA)	ELATIV (-stA)	ILLATIV (-Vn/-hVn)
puu	puussa	puusta	puuhun
suu			
kuu			
maa			
yö			

ILLATIV -SEEN

Når et ord som slutter på lang vokal består av mer enn én stavelse, så er illativendelsen -seen. Alle ord som slutter på -e i grunnform skal ha lang -ee- i bøyning; alle e-ord skal altså ha -seen i illativ.

Espoo	Espoo-	Esposeen
vapaa	vapaa-	vapaaseen
huone	huonee-	huoneeseen
vene	venee-	veneeseen
Lontoo	Lontoo-	Lontooseen

A TAULUKKOTEHTÄVÄ

NOMINATIV	INESSIV (-ssA)	ELATIV (-stA)	ILLATIV (-seen)
vene	veneessä	veneestä	veneeseen
perhe			
ihme			

TEHTÄVÄ

I følgende setninger har vi fjernet illativformene. Hvilke endelser er det som mangler? Skriv setningene i arbeidsboka. Vær nøye. Diskuter gjerne med sidemann.

Hevonen menee _____ (punainen) _____ (talli).

Me menemme illalla _____ (intialainen) _____ (ravintola).

Kalastaja hyppää _____ (vene) ja lähtee merelle.

Lintu lentää _____ (korkea) _____ (puu).

Naapuri menee _____ (sairaala) koska hänen äiti on sairaalassa.

Apua, minulla on vessahätä! Minä menen _____ (vessa).

TEHTÄVÄ

Oversett setningene fra forrige oppgave til norsk.

A YHTEENVETO

Illativ har altså tre forskjellige endelser; -Vn, -hVn og -seen, og alle betyr det samme. -Vn er den vanligste og limes rett på ordets bøyingsstamme, så sant stammen ikke ender på to vokaler. Dersom bøyingsstammen slutter på to vokaler, så må du velge mellom -hVn og -seen. Til korte ord (på en stavelse) velger du -hVn, til lange ord (med to eller flere stavelser) velger du -seen.

TEHTÄVÄ

Finn grunnform av ordene som er bøyd i illativ.

1. Äiti ei halua olla kotona viikonloppuna, hän haluaa mennä kaupunkiin.
2. Voi ei! Hirvi-raukka uppoaa suohon.
3. Meteoriitti putoaa syvään järveen.

Oversett setningene til norsk. Finn grunnformene og bruk ordbok.

SUULLINEN TEHTÄVÄ

I følgende tekster har vi plukket ut noen ord som du skal bøye. I den første teksten skal ordene bøyes i inessiv, elativ eller illativ (S-serien). I den andre teksten skal ordene stå i adessiv, ablativ eller allativ (L-serien). Diskuter i klassen.

A)

On lauantaiamu. Ihanaa, minulla on vapaapäivä! Tänään minä en mene _____ (koulu). Minulla on kuitenkin paljon tekemistä. Ensin minä menen _____ (uimahalli) Teron kanssa. _____ (uimahalli) on rauhallista, koska kello on vasta 10. Syömme välipalaa uimahallin _____ (kahvila). Sitten me menemme _____ (kauppa) ja ostamme vähän karkkia. Minun perhe syö päivällistä _____ (mummola*). Il- lalla minä, Tero ja Anna menemme _____ (elokuvateatteri). Kun tulemme _____ (elokuvateatteri), kello on jo paljon. Minä menen _____ (koti). Minä kuuntelen vielä musiikkia _____ (oma) _____ (huone) ja nukahdan.

B)

Tänään on sunnuntai ja minä olen lapsenvahti. Minun naapuri on töissä ja minä hoidan Villeä. Ville on viisi vuotta. Minä menen naapuuriin ja Ville odottaa minua _____ (piha). Me menemme _____ (leikkikenttä). Ville tykkää olla _____ (leikkikenttä). Hän rakastaa keinua ja leikkiä _____ (hiekkalaatikko). Minä istun _____ (penkki) ja katson iloista Villeä. Leikki- kentällä on pikkuinen leikkimökki. Ville kiipeää mökin _____ (katto) ja vilkuttaa minulle. Sitten hän hyppää alas _____ (katto) ja juoksee takai- sin _____ (hiekkalaatikko).

* mummola er et eget uttrykk som betyr 'bestemors hjem'

ORDET ER DITT

Minulla on taskussa superpallo. Minä istun sängyllä ja minulla on tylsää. Minä heitän palloa vain vähän, ajattelen. Mutta pallo pomppaa seinältä lattialle ja lentää minun huoneesta toiseen huoneeseen. Voi ei, pikkuveli ei saa löytää palloa! Vanhemmat suuttuvat, jos he näkevät että me leikimme superpallolla sisällä talossa. Minulla on jo yksi varoitus!

Pikkuveli istuu keittiössä korkealla tuolilla. Hän juo kaakaota sinisestä mukista ja lukee Aku Ankkaa. Pikkuveli katsoo palloa ja hymyilee. Minä yritän varoittaa häntä, mutta hän ei kuuntele.

Pikkuveli tietenkin heittää palloa. Pallo pomppii seinältä seinälle. Se lentää keittiön kukkahyllylle ja suoraan kukkaruukkuun. Pallo on ihan likainen.

Pikkuveli pesee palloa ja heittää taas. Pallo pomppii kattoon, pöydälle ja sitten takaisin lattialle.

Sitten pallo pomppii keittiöstä olohuoneeseen. Olohuoneessa se menee pöydälle ja sitten kirjahyllylle. Pikkuvelikin kiipeää hyllylle. Hyvänen aika, nyt pikkuveli hyppää pallon kanssa alas hyllyltä sohvalle ja hymyilee.

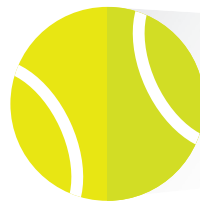
Minä huudan hänelle: "Stop! Seis! Lopeta! Nyt riittää! Aiaiaiaia!" Minä en halua katsoa. Kohta kuuluu ikävä ääni: räks. Äidin maljakko menee rikki. Hän yrittää nostaa maljakkoa ja nyt hänellä on haava sormessa.

Pikkuveli itkee. Voihan räkä.

SUULLINEN TEHTÄVÄ

Diskuter i klassen. Prøv å oversette leseteksten til norsk, setning for setning. Diskuter også hvilke kasus som er brukt i den forskjellige setningene.

TEHTÄVÄ

Finn grunnformen av følgende ord.

sängyllä, seinälle, lattialta, huoneesta, jakkaralla,
mukista, olohuoneeseen, ikkunalaudalla

PIENI PÄHKINÄ

Hvorfor er det viktig å kunne lage grunnform fra en bøyd form som du har funnet for eksempel i en tekst?

KIRJOITUSTEHTÄVÄ

Prøv å beskrive en vanvittig ferd på sykkel eller kjelke, der du som fører dessverre har mistet kontrollen over kjøretøyet.

KÄÄNNÖSTEHTÄVÄ

Jeg går på kafé (*på finsk sier man at man er i kafé og i restaurant*)

Jaakko er også på kafeen.

Han sitter ved siden av Maria.

De drikker kaffe.

Plutselig velter Jaakkos kaffe.

Kaffen renner ned på gulvet.

Litt kaffe renner inn i Marias sekk.

Maria flirer bare.

MINITARINA

Skriv en fritekst der du bruker følgende ord:

puuhun, leikkimökissä, ampiainen, naapurilla, lääkäri

TEHTÄVÄ

I denne oppgaven får du noen setninger fra leseteksten og noen norske setninger du skal oversette. Meningen er at de finske setningene fra leseteksten skal hjelpe deg i oversettelsen, selv om setningene ikke er helt like.

Fra lesetekst: Äidin maljakkko menee rikki.
Du skal oversette: Storesøsters datamaskin går i stykker-

Fra lesetekst: Sitten pallo pomppii keittiöstä olohuoneeseen
Du skal oversette: Da løper katta fra kjøkkenet til soverommet.

Fra lesetekst: Hän juo kaakaota sinisestä mukista ja lukee Aku Ankkaa.
Du skal oversette: Han spiser suppe fra en rød tallerken og leser Donald Duck.

SUULLINEN TEHTÄVÄ

I denne oppgaven får du et utdrag fra den samme leseteksten. Nå skal du endre subjektet. Når det er *pikkuveli* som gjør noe i setningen, så skal du endre til *pikkuveli ja minä*. Hva skjer med verbene nå?

Pikkuveli istuu keittiössä korkealla tuolilla. Hän juo kaakaota sinisestä mukista ja lukee Aku Ankkaa. Pikkuveli katsoo palloa ja hymyilee.
Pikkuveli tietenkin heittää palloa. Pallo pomppii seinältä seinälle. Se lentää keittiön kukkahyllylle ja suoraan kukkaruukkuun. Pallo on ihan multainen.
Pikkuveli pesee palloa lavuaarissa ja heittää taas. Pallo pomppii kattoon, pöydälle ja sitten takaisin lattialle.
Sitten pallo pomppii keittiöstä olohuoneeseen. Olohuoneessa se menee pöydälle ja kirjahyllylle: ja pikkuveli tietysti perässä. Hyvänen aika, nyt pikkuveli hyppää pallon kanssa alas hyllyltä sohvalle ja hymyilee.

KONTROLLSPØRSMÅL

Hvilke endelser har illativ?
Hva er reglene for bruken av de forskjellige endelsene?

EGENVURDERING

NAVN: _____

DATO: _____ KLASSE: _____

VURDERINGSSPØRSMÅL

- Kan jeg bruke de tre variantene av illativ?
- Klarer jeg å veksle mellom S-serie og L-serie i en utfyllingsoppgave?
- Var det noe som var vanskelig i dette kapittelet?
- Hva heter disse ordene på finsk:
land, hode, myr, te, munn, tre, natt, land, måne?
- Hvordan vil du oversette følgende setning:
Kielioppi ei mene minun päähän?

A large writing area with horizontal lines and a red margin line on the left. A gold medal icon with the number 1 is in the bottom right corner.

KAPITTEL 4

VI SKAL LÆRE

- å samle og systematisere kunnskap
- å bruke tabeller for å få en oversikt

KIELIOPPI

NOMINIRYHMÄT

I de tidligere kapitlene har vi jobbet systematisk med kasusendelser. Det er viktig å kunne endelsene og hva de betyr for å kunne uttrykke seg på finsk. Finsk grammatikk dreier seg for det meste om endelser.

Vi har lært at en kasusendelse kan limes inn i slutten av et ord og vi har lært at noen av kasusendelsene utløser stadieveksling. I tillegg har vi lært at noen ord må endres litt før vi kan lime til endelsene. Det er nettopp denne siste biten som kan være litt vanskelig å ha oversikt over.

HUSKELISTE

- Hvilken endelse skal jeg bruke?
- Blir det stadieveksling i ordet sammen med denne endelsen?
- Må jeg gjøre noe i slutten av ordet før jeg limer til endelsen?

A KERTAUS

Finske ord deles inn i grupper på grunnlag av utseende. Vi skal se på hva ordene slutter på, for å finne ut hvordan de bøyes; vi sier blant annet at ord som slutter på -nen bøyes på en annen måte enn ord som slutter på -e. Vi har allerede lært å bøye følgende nomengrupper:

-a, -o, -u, -ä, -ö, -y	→ juna: juna-n
slutter på -e	→ vene : venee-n
slutter på -i	1 → appelsiini : appelsiini-n 2 → kivi : kive-n
slutter på -nen	→ suomalainen : suomalaise-n

✎ SUULLINEN TEHTÄVÄ

Se nøye på toget. Alle ord som slutter på bokstavene i togvognene, bøyes som ordet *juna* (tog). Klarer du å lage en huskeregel eller en illustrasjon for ord som slutter på -nen?

SANAT

Noen ord er dessverre slike at vi ikke kan være helt sikre på bøyingsformer bare ved å se på ordets utseende. Ord som slutter på -i er nettopp slike teite ord som kan ha to forskjellige former. For å kunne bøye, må vi enten velge å pugge eller å bruke ordboka til hjelp.

De som ønsker å pugge, kan begynne med følgende oversikt:

-i > -i-

! Ord som slutter på -i som også har -i- i böyning:

tuoli

enkeli

äiti

ruotsi

pele

takki

tunturi

Alle nye låneord som printteri, banaani, internetti, traktori... kommer i denne gruppa.

-i > -e-

! ord som slutter på -i, men som har -e- i böyning

sieni

pieni

saari

järvi

talvi

suomi

kieli

tuuli

SUULLINEN TEHTÄVÄ

Dersom du har høvelig kontroll på nomensgruppene, så har du kommet langt. I tabellen under har vi gitt eksempler på stadieveksling. I neste oppgave har vi lagt inn de forskjellige kasus- endelsene vi har jobbet med, også ord med stadieveksling. Klarer du å bøye alle formene i tabellen? Klarer du å forklare hvorfor formene blir som de blir?

	ENDELSE	jalka	puukko	ranta	silta	katu	kaappi
STADIEVEKSLING		k:-	kk:k	nt:nn	lt:ll	t:d	pp:p
GENETIV	-n	jalan					
PARTITIV	-A, -tA, -ttA	jalkaa					
INESSIV	-ssA	jalassa					
ELATIV	-stA	jalasta					
ILLATIV	-Vn, -hVn, -seen	jalkaan					
ADESSIV	-IIA	jalalla					
ABLATIV	-ItA	jalalta					
ALLATIV	-Ile	jalalle					

Og klarer dere disse?

	endelse	nainen	saari	hissi	vene	rinne
STADIEVEKSLING						nn: nt
GENETIV	-n					
PARTITIV	-A, -tA, -ttA		saarta			
INESSIV	-ssA					
ELATIV	-stA					
ILLATIV	-Vn, -hVn, -seen					
ADESSIV	-IIA					
ABLATIV	-ItA					
ALLATIV	-Ile					

A KERTAUS ASTEVAIHTELU

	SUBSTANTIV	VERB
kk : k	takki : takin	nukkua : nukun
pp : p	kuppi : kupin	hyppiä : hypin
tt : t	katto : katon	heittää : heitän
k : -	sika : sian	lukea : luen
p : v	napa : navan	saapua : saavun
t : d	katu : kadun	pitää : pidän
nk : ng	kenkä : kengän	onkia : ongin
mp : mm	kampa : kamman	ampua : ammun
lt : ll	kulta : kullan	yltää : yllän
nt : nn	ranta : rannan	lentää : lennän
rt : rr	parta : parran	kertoa : kerron
k : j	arki : arjen	särkeä : särjen
k : v	suku : suvun	-

📣 KÄÄNNÖS

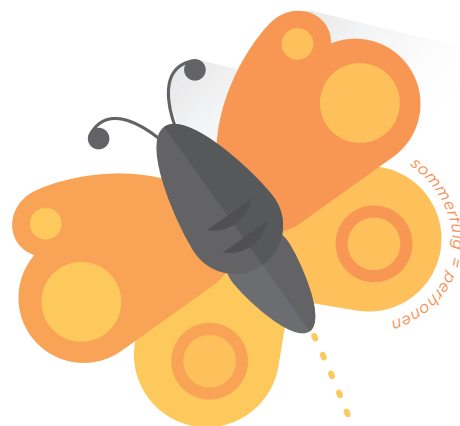
Hundene leker og springer på stranden.

Jeg vil sove i min egen seng.

En sommerfugl flyr i rommet mitt.

Mannen hopper ned fra bruen.

En mus hopper ut fra skapet.

Tulen kotiin kello 19.
Tässä rahaa, voit
käydä kaupassa ja
ostaa ruokaa.

T. äiti. *

SANA ON VAPAA

LUKUTEKSTI

Minä tulen koulusta kotiin. Olen tänään yksin kotona. Äiti on työpaikalla ja isä kuntosalilla. Minulla on nälkä. Kurkistan jääkaappiin, mutta jääkaapissa on vain valo. Otan kaapista leipää. Leipä haisee ja se on vähän vihreä: Hyi! leivässä on hometta.

Pöydällä on lappu. Lapussa lukee: Tulen kotiin kello 19. Tässä rahaa, voit käydä kaupassa ja ostaa ruokaa. Lapun vieressä on 20 euroa.

Minä siis pyöräilen kauppaan. Onneksi kauppa on ihan lähellä. Minä ostan kananmunia*, maitoa, tuoretta leipää, jogurttia, kinkkua ja tomaattia. Laitan tavarat pussiin ja menen takaisin kotiin.

Kotona minä otan tavarat pussista ja laitan ne jääkaappiin. Sitten minä laitan paistinpannulle vähän öljyä ja paistan munat pannulla. Paistetut kananmunat ovat minun bravuuri! Syön myös leipää ja tomaattia.

Nyt minulla ei ole enää nälkä. Mutta kohta isä tulee kotiin ja kysyy: ”Onko ruokaa? Minulla on kauheaa nälkä!”.

* I slutten av beskjeder eller kort, kan man på finsk skrive bare en T.

Denne forkortelsen står for *terveisin* og betyr 'hilsen'.

* *Kananmuna* er egg, *kananmunia* er flere egg.

TEHTÄVÄ

Hent de understrekede ordene fra leseteksten. Hva er grunnformen til disse? Diskuter i klassen.

Eksempel:

työpaikalla 1) (työpaika-)lla = på 2) kk : k 3) työpaikka

PÄHKINÄ

I forrige oppgave skulle du finne grunnformen til *pannulla*.
Hvordan kan man vite eller sjekke om det skal være *pantu* eller *pannu*?

TEHTÄVÄ

Fyll inn med bøyde ord. Pass på stadieveksling. Sjekk med tabellen på side 32 dersom du er usikker. Hvordan vil du oversette setningene til norsk?

Orava kiipeää _____ (suuri) _____ (mänty).

_____ (peikko) on pitkä ja karvainen häntä.

Onko _____ (äiti) tänään syntymäpäivä?

Äiti ja isä menevät illalla _____ (konsertti).

Vaarin veneen moottorissa on 15 _____ (hevosvoima).

Isoveli käy lenkillä _____ (metsäpolku*) joka ilta.

Minä kuuntelen musiikkia _____ (internetti).

*Dobbelsjekk ordet *polku* i ordboka

TEHTÄVÄ

I denne oppgaven får du ord i grunnform. Nå skal du lage genitivsform. Pass på stadiesveksling her også. Hva betyr ordene på norsk?

avanto, kulta, purkki, papu, tanko, lanka og puukko.

HYVÄ TIETÄÄ

Se på følgende fraser. Disse kan ikke oversettes ordrett til norsk, men de er ikke vanskelige å forstå. Lær deg disse. De er veldig vanlige.

Minulla on nälkä
= jeg har sult

Minulla on jano
= jeg har tørst

Minä olen huolissani
= Jeg er i mine
bekymringer

Minulla on kiire
= jeg har travelt

PÄHKINÄ

Klarer du å finne gode oversettelser av frasene overfor?

MINITARINA

Skriv en fritekst der du bruker følgende ord:

kaappi, kissa, makkara, silta, nälkä

EGENVURDERING

NAVN : _____

DATO: _____

KLASSE: _____

På de neste sidene får du alt du har lært og alt hva du foreløpig trenger å kunne om substantivbøying i en lang serie med tabeller. Gå igjennom alle tabellene og test deg selv.

- Kan jeg dette?
- Forstår jeg dette?
- Hva trenger jeg å jobbe videre med?

Vær obs på at det kan være lagt inn noen små feller underveis.

A large rectangular area with a light green background and horizontal blue lines for writing. On the left side, there are three white circular punch holes. At the bottom right corner, there is a gold medal icon with the number '1' on it, signifying a top score or achievement.

1

TABELL

ORD SOM SLUTTER PÅ -A, -O, -U, -Ä, -Ö ELLER -Y

NOMINATIV		auto	juna	koulu
STADIEVEKSLING				
INESSIV	- ssA	autossa		
ELATIV	-stA	autosta		
ILLATIV	-Vn, hVn, seen	autoon		
ADESSIV	- IIA	autolla		
ABLATIV	- ItA	autolta		
ALLATIV	-lle	autolle		

2

TABELL

ORD SOM SLUTTER PÅ
-A, -O, -U, -Ä, -Ö ELLER -Y, MED STADIEVEKSLING

NOMINATIV		kaappi	ranta	laukku
STADIEVEKSLING		p : pp	nt : nn	kk : k
INESSIV	- ssA			
ELATIV	-stA			
ILLATIV	-Vn, hVn, seen			
ADESSIV	- IIA			
ABLATIV	- ItA			
ALLATIV	-lle			

3

ORD SOM SLUTTER PÅ -E

NOMINATIV		vene	amme	perhe
STADIEVEKSLING				
INESSIV	- ssA			
ELATIV	-stA			
ILLATIV	-Vn, hVn, seen			
ADESSIV	- IIA			
ABLATIV	- ItA			
ALLATIV	-lle			

4

ORD SOM SLUTTER PÅ -E MED STADIEVEKSLING

NOMINATIV		vaate	koe	pyyhe
STADIEVEKSLING		t : tt	- : k	- : k
INESSIV	- ssA			
ELATIV	-stA			
ILLATIV	-Vn, hVn, seen			
ADESSIV	- IIA			
ABLATIV	- ItA			
ALLATIV	-lle			

5

ORD SOM SLUTTER PÅ -NEN

NOMINATIV		nainen	hevonen	onnellinen
STADIEVEKSLING				
INESSIV	- ssA			
ELATIV	-stA			
ILLATIV	-Vn, hVn, seen			
ADESSIV	- IIA			
ABLATIV	- ItA			
ALLATIV	-lle			

6

ORD SOM SLUTTER PÅ -I
(MED -I- I BØYING) MED STADIEVEKSLING

NOMINATIV		pankki	Helsinki	paketti
STADIEVEKSLING				
INESSIV	- ssA			
ELATIV	-stA			
ILLATIV	-Vn, hVn, seen			
ADESSIV	- IIA			
ABLATIV	- ItA			
ALLATIV	-lle			

7

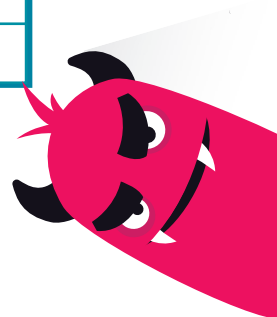
ORD SOM SLUTTER PÅ -I (MED -E- I BØYING)

NOMINATIV		järvi	saari	kieli
STADIEVEKSLING				
INESSIV	- ssA			
ELATIV	-stA			
ILLATIV	-Vn, hVn, seen			
ADESSIV	- IIA			
ABLATIV	- ItA			
ALLATIV	-lle			

8

ORD SOM SLUTTER PÅ -I
(MED -E- I BØYING) MED STADIEVEKSLING

NOMINATIV		lampi	arki	tähti
STADIEVEKSLING				
INESSIV	- ssA			
ELATIV	-stA			
ILLATIV	-Vn, hVn, seen			
ADESSIV	- IIA			
ABLATIV	- ItA			
ALLATIV	-lle			

KAPITTEL 5

VI SKAL LÆRE

- å bøye substantiv og adjektiv som slutter på -s
- å fylle ut og bruke tabeller til egen språklæring

KIELIOPPI

Finske ord deles inn i grupper etter hvordan de ser ut, eller egentlig etter hva de slutter på. I de ordgruppene vi har lært til nå er prinsippet altså: *ser* ordene like ut, så *oppfører* de seg likt. Fullt så enkelt er det dessverre ikke.

Ord som slutter på -s er ord der vi ikke bare kan se på grunnformen og vite hvordan ordet skal bøyes. Ordet *ajatus* bøyes som *ajatuksessa* (-s > -kse-), ordet *vieras* bøyes *vieraassa* (-s > -V), mens ordet *syvyys* bøyes *syvydessä* (-s > -yde-) og *mies* som *mieheensä* (-s > -he-).

Det kan nesten virke som en kaotisk jungel med forskjellige lydendringer.

-S

- *ajatus* : *ajatuksen*
- *vieras* : *vieraan* (dobbel vokal)
- *syvyys* : *syvyden*
- *mies* : *miehen*

Helt bakerst i dette heftet har vi laget skjemaer med bøyningseksempler som kan kopieres og som du sjøl kan fylle inn med ord. Gjør deg kjent med disse skjemaene. De kan være til stor hjelp når du skal skrive.

Dersom et nomen slutter på -s, så trenger vi enten ordboka eller skjemaene bakerst i dette heftet. Side 82-93.

HYVÄ TIETÄÄ

Bøyningsstammen til et ord er den formen hvor du skal legge til de forskjellige kasusendelsene. Dersom du har en bøyd form, for eksempel *vastauksen*, finner du bøyningsstammen ved å fjerne kasusendelsen (*vastaukse-*).

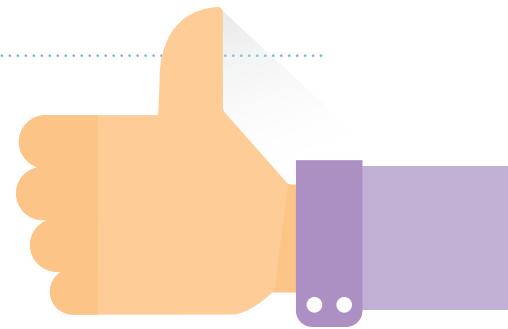
VASTAUS - ESIMERKKI

Ordet *vastaus* bøyes i genitiv *vastauksen*. Genitivsendelsen er -n. Bøyningsstammen er *vastaukse-*. De vanligste kasusendelsene vi har lært, nemlig -ssA, -stA, -lIA, -ltA, -lle og flertalls -t, kan limes rett på stammen *vastaukse-*; *vastauksessa*, *vastauksesta*, *vastauksella*, *vastaukselta*, *vastaukselle* og *vastaukset*. Enkelt!

PIENI PÄHKINÄ

Når det gjelder partitivsendelsen, må vi først huske at det var forskjellige partitivsendelser å velge mellom, nemlig -A, -tA og -ttA. Partitivsendelsen skal ikke limes til bøyningsstammen *vastaukse-*, men til grunnformen *vastaus*. Hvilken av endelsene skal man bruke da? Sjekk hefte 7, kapittel 4, dersom du er usikker.

PIENI PÄHKINÄ

Når det gjelder illativsendelsen, må vi først huske at det også her er tre forskjellige endelser å velge mellom, nemlig -Vn, -hVn og -seen. Illativendelsen skal limes til bøyningsstammen *vastaukse-*. Hvilken av de tre endelsene passer?

LYHYESTI VASTAUS-SANASTA

NOMINATIV	GENITIV	PARTITIV	ILLATIV
vastaus	vastauksen	vastausta	vastaukseen

Vanhukset käyvät lääkärintarkastuksessa ennen kuin he saavat tanssia tanssiesityksessä. Ei ole helppoa olla vanha kun on kyse näin villistä harrastuksesta. Heillä on tietysti henkivakuutukset kunnossa.

ISO PÄHKINÄ - OPPGAVE FOR SPESIELT INTERESSERTE

Finn grunnformen til og betydningen av de understrekede ordene.

linedanser = nuorallatanssija

VIERAS - ESIMERKKI

Ordet vieras bøyes i genitiv *vieraan*. Genitivsendelsen er -n. Bøyingsstammen er *vieraa-*. Alle endelsene vi har lært, nemlig -ssA, -stA, -llA, -ltA, -lle og flertalls -t, kan limes rett på stammen *vieraa-*: *vieraassa*, *vieraasta*, *vieraalla*, *vieraalta*, *vieraalle* og *vieraat*. Enkelt!

PIENI PÄHKINÄ

Når det gjelder partitivsendelsen, må vi først huske at det var forskjellige partitivsendelser å velge mellom, nemlig -A, -tA og -ttA. Partitivsendelsen skal ikke limes til bøyingsstammen *vieraa-*, men til grunnformen *vieras*. Hvilken av endelsene skal man bruke da?

PIENI PÄHKINÄ

Når det gjelder illativsendelsen, må vi først huske at det også her er tre forskjellige endelser å velge mellom, nemlig -Vn, -hVn og -seen. Illativendelsen skal limes til bøyingsstammen *vieraa-*. Hvilken av de tre endelsene passer?

LYHYESTI VIERAS-SANASTA

NOMINATIV	GENITIV	PARTITIV	ILLATIV
vieras	vieraan	vierasta	vieraaseen

Sairaalla kuninkaalla on hammas kipeä. Hammaslääkäri tarkistaa hampaat kirkkaalla lampulla. «Laitan sinulle kalliit, mutta kauniit, kultahampaat.»

HYVÄ TIETÄÄ

Det store spørsmålet som det gjenstår å finne svar på, er hvilke ord er det som skal bøyes som *vastaus* og hvilke ord er det som skal bøyes som *vieras*. Og hvilke mer sjeldne ord er som skal bøyes som for eksempel *syvyys*? Det er her vi trenger ordboka.

I ordboka til Farbregd og Seppinen er ord som skal bøyes som *ajatus* ført opp med tallkoden 39, ord som skal bøyes som *vieras* er ført opp med tallkode 41. Tallkodene viser til bøyningstabeller som er presentert i forordet til ordboka. Alle andre ord med samme tallkode skal altså bøyes på samme måte.

A

ajatus (: ajatuksen), kysymys (: kysymyksen), vastaus (: vastauksen),
harrastus (: harrastuksen) og kummitus (: kummituksen)

Finn ut hva ordene betyr og pugg dem. Pugg ordene i grunnform og i genitiv.
Setningen *Kysymykset ja vastaukset löytyvät kirjasta* er lur å ta med seg i pugginga.

A

vieras (: vieraan), rakas (: rakkaan), kaunis (: kauniin), taivas (: taivaan),
valmis (: valmiit) og sairas (: sairaan).

Finn ut hva ordene betyr og pugg dem. Pugg ordene i grunnform og i genitiv.
Setningen *Aurinko paistaa kirkaalta taivaalta* er lur å ta med seg i pugginga.

HYVÄ TIETÄÄ

Når det gjelder partitiv (-A, -tA, -ttA) så er det ingen forskjell mellom ordene som slutter på -s: det heter *ajatusta* og *vierasta*.

SANA ON VAPAA

LESETEKST ”TYLSÄ PÄIVÄ”

Minulla on tylsä päivä. Minä olen sairas ja yksin kotona. En voi mennä kouluun tai tanssitunnille. Kaikki minun harrastukset jäävät pois tällä viikolla. Muu perhe on töissä ja koulussa. Koti on hiljainen. Minulla ei ole mitään tekemistä*, minä vain istun kotona. Ulkona sataa vettä ja on tosi harmaata. Tänään sääkin on tylsä. Puhelin soi. Se on isä. Isällä on monta kysymystä: Onko sinulla kuumetta? Onko sinulla nälkä? Oletko sinä väsynyt? Pärjäätkö sinä? Aina samat kysymykset. Kyllähän minä pärjään, en ole pieni lapsi. Mutta minulla on niin kamalan tylsää. Minä keitän teetä ja istun keittiössä. Laitan teehen hunajaa ja teen kaksi voileipää. Katson ulos keittiön ikkunasta. Katson harmaata taivasta ja katua. Harmaalta taivaalta tule vettä. Me asumme kerrostalossa vilkkaalla kadulla. Kadulla on melkein aina liikennettä ja elämää. Sitten ovikello soi. Kuka se on? Enhän minä odota vierasta?

**tekemistä* er partitiv av ordet *tekeminen* (se hefte 7, side 49).
Tekeminen er laget av ordet *tehdä*, og kan oversettes med *gjøremål*.

TEHTÄVÄ

Hvem ringer på døra? Lag en fortsettelse til historien.

MINITARINA

Her er noen nyttige adjektiv som du kan bruke for å beskrive en person. Skriv ordene opp i skriveboka og finn betydning i ordboka. Du skal skrive en tekst om din bestevenn. Den aller siste setningen skal begynne med ordene: *Minusta X on hyvä ystävä, koska hän on...*

kaunis

fantastinen

musikaalinen

urheilullinen

rohkea

huumorintajuinen

ystävällinen

avulias

sosiaalinen

luotettava

puheliias

kiltti

älykäs

ujo

hauska

TEHTÄVÄ

Fyll ut med partitiv. Oversett til norsk.

Me kannamme _____ (raskas) _____ (sohva).

Pikkuveli pelkää _____ (kummitus).

Minulla ei ole hauskaa _____ (harrastus).

Linnassa asuu kaksi _____ (kummitus).

Fyll ut med genitiv. Oversett til norsk.

Jänis istuu _____ (pensas) takana.

Minä asun _____ (kaunis) puiston lähellä.

Koulussa minä istun _____ (puheliias) _____ (oppilas)
takana.

Fyll ut med elativ. Oversett til norsk.

Tyttö kertoo opettajalle hänen _____ (sairas) _____ (koira).

Minä en tykkää minun _____ (utelias) _____ (naapuri)!

Elina pitää Sibeliuksen _____ (sävellys) "Finlandia".

Isä tykkää _____ (kookos) ja _____ (ananas)

TEHTÄVÄ

Følgende ord er i bøyd form. Finn ut grunnformen.

taivaaseen

valmiin

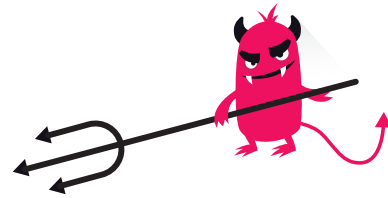
kertomuksessa

mainoksesta

TEHTÄVÄ

Fyll ut med riktig form av de gitte ordene. Du må selv finne ut hvilken kasus som passer i hver situasjon og hva slags bøyningsstamme ordet har. Diskuter gjerne med sidemannen.

Minulle tulee vieras lauantaina. Minä odotan kovasti _____ (vieras).

Me matkustamme kesällä tosi _____ (kaunis) paikkaan.

_____ (kaunis) paikassa on vuoria ja hiekkaranta.

Tero katsoo _____ (kallis) puhelinta.

Sairas koira makaa lattialla. _____ (sairas) koiran vieressä on surullinen poika.

Minä menen tänään ystävän kanssa _____ (sirkus).

Isä on tänään tärkeessä _____ (kokous).

_____ (rakas) lapsella on monta nimeä.

TEHTÄVÄ

Bruk leseteksten som utgangspunkt og oversett følgende setninger til finsk.

I leseteksten: Minulla on tylsä päivä.

Du skal skrive: Mamma har en interessant dag.

I leseteksten: En voi mennä kouluun tai tanssitunnille.

Du skal skrive: I dag kan vi ikke gå på skolen.

I leseteksten: Muu perhe on töissä ja koulussa.

Du skal skrive: Min bror er på jobb og mamma er i butikken.

I leseteksten: Isällä on monta kysymystä.

Du skal skrive: Læreren har mange spørsmål.

I leseteksten: Onko sinulla nälkä?

Du skal skrive: Er vi tørst?

I leseteksten: Katson harmaata taivasta ja katua.

Du skal skrive: Vi ser på den mørke himmelen og den grå skogen.

I leseteksten: Minä keitän teetä ja istun keittiössä.

Du skal skrive: Jeg koker sterk kaffe, sitter på kjøkkenet og er trist.

I leseteksten: Me asumme kerrostalossa vilkkaalla kadulla

Du skal skrive: Vi i bor i et stort hus ved en rolig gate.

EGENVURDERING

NAVN : _____

DATO: _____

KLASSE: _____

Følgende tabelloppgaver er laget på grunnlag av de bøyningstabellene du finner i ordboka til Farbregd og Seppinen.

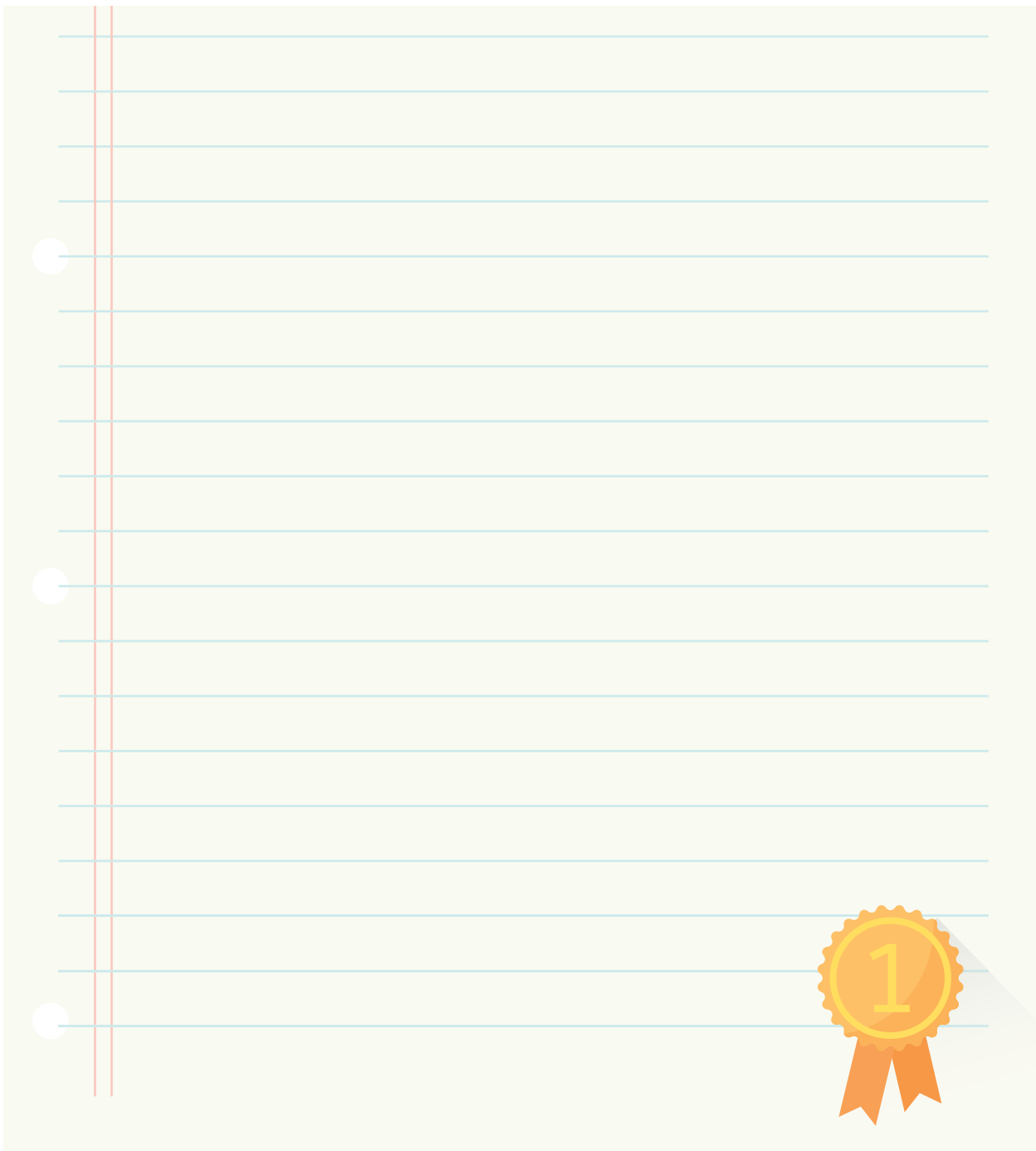
Klarer du å fylle ut tabellen med hjelp av den informasjonen som allerede finnes der?

NOMINATIV - ENTALL	vieras 41	sairas 41	taivas 41	unelias 41
PÅ NORSK	gjest			
GENITIV - ENTALL	vieraan			
PARTITIV - ENTALL	vierasta			
ILLATIV - ENTALL	vieraaseen			
GENITIV - FLERTALL	vieraitten			
PARTITIV - FLERTALL	vieraita			
ILLATIV - FLERTALL	vieraisiin			

NOMINATIV - ENTALL	vastaus 39	kysymys 39	esitys 39	metsästys 39
PÅ NORSK	svar			
GENITIV	vastauksen			
PARTITIV	vastausta			
ILLATIV	vastaukseen			
GENITIV - FLERTALL	vastausten			
PARTITIV - FLERTALL	vastauksia			
ILLATIV - FLERTALL	vastauksiin			

 KONTROLLIKYSYMYKSIÄ

- Hvordan kan man vite hvordan ord som slutter på -i bøyes?
- Hvordan kan man vite hvordan ord som slutter på -s bøyes?
- Hvordan bøyes ordene *ajatus* og *kysymys* i genitiv?
- Hvordan bøyes ordene *kallis* og *kaunis* i genitiv?
- Hva betyr tallkodene etter ordene i ordbok (Farbregd-Seppinen)?
- Hvordan kan du lage andre kasusformer som ikke står i tabellen?
- Hvilken form må du bruke som utgangspunkt?

KAPITTEL 6

VI SKAL LÆRE

- å bruke ordbok og tabeller for å finne informasjon om stadiesveksling
- at det finnes to typer stadiesveksling
- å bruke hjelpemidler aktivt når vi skriver
- å lage setninger der vi beskriver stemninger ved hjelp av partitiv
- å fortelle hvordan vi lager en partitivsform

KIELIOPPI

ASTEVAIHTELUTYYPI

Vi har lært at mange endelser utløser stadiesveksling.

Det finnes to typer stadiesveksling: vanlig stadiesveksling og omvendt stadiesveksling. Den *vanlige* stadiesvekslingen har vi øvd mye på:

VANLIG STADIEVEKSLING

kk : k	kukka : kukan
pp : p	keppi: kepin
nk : ng	Helsinki : Helsingin

Den *omvendte* stadiesvekslingen har vi så vidt vært innom.

Ord som for eksempel slutter på -s eller -e har denne typen veksling.

Det er de samme konsonantkjernene som endres, men de veksler i motsatt retning enn det som er vanlig.

OMVENDT STADIEVEKSLING

k : kk	liike : liikk een
p : pp	saapas : saappa an
ng : nk	kangas : kanka an

I vanlig stadiesveksling påvirkes konsonantene av endelser som har form -C eller -CCV. I omvendt stadiesveksling er det konsonantendring i alle kasuser / alle personer.

A ASTEVAIHTELU JA TAULUKKO

I tabellen under finner du en oversikt over de endringene som kan skje i stadiesveksling. Til venstre finner du eksempler på *vanlig* stadiesveksling, til høyre finner du eksempler på *omvendt stadiesveksling*. Du har en tilsvarende tabell i ordboka til Farbregd og Seppinen også.

	VANLIG STADIEVEKSLING		OMVENDT STADIEVEKSLING	
A	kk:k	takki : takin nukkua : nukun	k:kk	rikas : rikkaan pakata : pakkaan
B	pp:p	kaappi : kaapin hyppiä : hypin	p:pp	saapas : saappaan napata: nappaan
C	tt:t	tyttö : tytön laittaa : laitan	t:tt	vaate : vaatteen mitata : mittaan
D	k:-	reikä : reiän lukea : luen	 -:k	koe : kokeen maata : makaan
E	p:v	leipä : leivän leipoa : leivon	v:p	varvas : varpaan levätä : lepään
F	t:d	katu : kadun pitää : pidän	d:t	hidas : hitaan pudota : putoan
G	nk : ng	aurinko : auringon penkoa : pengon	ng:nk	kuningas : kuninkaan tingata : tinkaam
H	mp : mm	kampa : kamman ampua : ammun	mm:mp	hammas : hampaan kammata : kampaan
I	lt:ll	ilta : illan yltää : yllän	ll:lt	allas : altaan vallata : valtaan
J	nt:nn	ranta : rannan kantaa : kannan	nn:nt	tunne : tunteen rynnätä : ryntään
K	rt:rr	kerta : kerran kertoa : kerron	rr:rt	porras : portaan kerrata : kertaan
L	k:j	arki : arjen sulkea : suljen	j:k	hylje : hylkeen tarjeta : tarkenen
M	uku:uvu	suku : suvun		

SANAKIRJA JA ASTEVAIHTELU

Når du slår opp ord i ordboka til Farbregd og Seppinen, så får du et lite nummer bak oppslagsordet:

aakkonen 38 bokstav (m1)

Den lille nummerkoden viser til tabeller i forordet på ordboka. Det er egne tabeller for nomen (substantiv, adjektiv og pronomen) og egne tabeller for verb. Noen ganger står det mer enn bare et tall. Noen ganger står det også en * og en bokstav.

sänky 7*G (sängy-/sänky-) seng (f1/m1)

Den lille stjerna betyr at det er stadieveksling i nettopp dette ordet. Bokstaven viser til en rad i en egen stadievekslingstabell i ordboka.

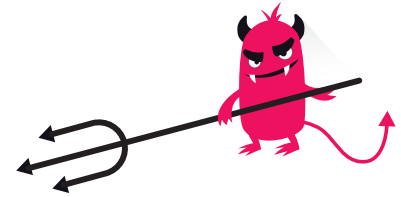

TEHTÄVÄ VANLIG STADIEVEKSLING

Kopier tabellene over i arbeidsboka og fyll ut de riktige formene.

Husk at ikke alle endelsene utløser stadieveksling. Det er kun endelser som består av én konsonant (-C) eller kombinasjonen konsonant + konsonant + vokal (-CCV) som utløser stadieveksling.

NOMINATIV	napa 9*E	puku 1*M	rapu 1*E	Islanti 5*J	kerta 9*K
GENITIV (-n)					
INESSIV (-ssA)					
ELATIV (-stA)					
ADESSIV (-IIA)					
ABLATIV (-Ile)					
ALLATIV (-ItA)					
ILLATIV (-Vn, -seen, -hVn)					

TEHTÄVÄ OMVENDT STADIEVEKSLING

Klarer du å fylle ut denne tabellen også? Bruk informasjon fra ordboka til å fylle ut denne. Bruk god tid. Nå trenger du ikke å tenke på at endelsen skal ha en C- og -CCV-form: alle kasusene i tabellen har stadieveksling. Nå skal kasusene ha en annen konsonantkjerne enn grunnformen/nominativ.

NOMINATIV	pyyhe 48*D	koe 48*D	rakas 41*A	hammas 41*H	varvas 41*E
GENITIV (-n)					
INESSIV (-ssA)					
ELATIV (-stA)					
ADESSIV (-IIA)					
ABLATIV (-lle)					
ALLATIV (-ltA)					
ILLATIV (-Vn, -seen, -hVn)					

PIENI PÄHKINÄ

Ordene med omvendt stadieveksling har noe mer til felles? Ser du hva? Se nøye på vokalene etter konsonantkjernen.

KERTAUS PARTITIV

I tabellene over så hoppet vi glatt over én kasus, nemlig partitiv. Den er nemlig spesiell på alle måter. Den er spesiell fordi den har tre forskjellige endelser og den er spesiell i ord med tanke på stadieveksling. Vi tar en kjapp repetisjon av alt vi har lært om partitiv.

ENDELSEN	ORDET SLUTTER PÅ V=vokal C = konsonant	EKSEMPELORD	ORDET I PARTITIV
-A	-V	maito	maitoa
		leipä	leipää
-tA	-VV	maa	maata
		pää	päättä
	-C	oppilas	oppilasta
-ttA	- e	kone	konetta
		säde	sädettä

Dette er faktisk ikke så kaotisk som det kan virke som.

- Dersom ordet slutter på vokal, så må du veksle mellom de tre endelsene.
- Dersom ordet slutter på en konsonant, så må du bruke -tA.
- Det er aldri stadieveksling i partitiv.
- Dersom et ord slutter på -li, -ni, -ri, -hi eller -si, så bør du sjekke partitivsformen i ordboka.

PÄHKINÄ

Når skal man bruke partitiv?

HYVÄ TIETÄÄ

Ord som slutter på -i kan by på litt problem når du skal lage partitivsform. Det heter

appelsiini - appelsiinia

kieli - kieltä

kivi - kiveä

vesi - vettä

Dersom ordet slutter på -li, -ni, -ri, -hi eller -si, så bør du sjekke i ordboka hva som er rett partitivsform.

SANA ON VAPAA

* paras ystävä
=
bestevenn

LUKUTEKSTI

Minä käyn lenkillä melkein joka päivä minun parhaan* ystävän kanssa. Minun paras ystävä on Pentti ja hän asuu minun naapurissa. Pentillä on koira. Koiran nimi on Turre ja se on suomenpystykorva. Se on kiltti ja melkein aina meidän mukana, mutta Turre haukkuu tosi paljon.

Pentti on urheilullinen. Koulussa hän on hyvä liikunnassa. Joskus me juoksemme metsäpolulla Pentin koiran kanssa. Kyllä minullakin on hyvä kunto, vaikka en ole yhtä sporttinen kuin Pentti. Metsäpolulla on kivaa.

Tänään on täydellinen päivä. Aurinko paistaa ja on lämmintä. Me kävelemme Pentin kanssa tutulla polulla. Metsässä on rauhallista ja kaunista. Meillä on oma lempipaikka metsän keskellä. Se on iso kivi. Me tulemme kivelle ja istumme alas. Joskus me istumme kivellä monta tuntia ja juttelemme.

Turren lempipaikka on ranta. Tänään me menemme koiran kanssa vielä rannalle. Rannalla tuulee ja on kylmää. Turre ui ja sitten se on märkä ja likainen. Turrella on tosi hauskaa. Meillä kaikilla on tosi hauskaa.

Ordet *paras* betyr best og har en spesiell bøyning. Bøyningsstammen til ordet er *parhaa-*.

TEHTÄVÄ

Fyll inn med adjektiv i partitiv og oversett til norsk.

Koulussa on _____ ja joskus _____.

Merenrannalla on _____.

Pimeässä metsässä on _____.

Mummolan vintillä on _____.

Isän autotallissa on _____.

Vanhan talon kellarissa on _____.

KÄÄNNÖS

Oversett følgende setninger til finsk. Husk ordstillingen.

Det er kjedelig i butikken.

Det er stille i kirken.

Det er kaldt ute.

Det varmt i badstuen.

Det er gøy på tivoli.

Det er trivelig hos Laura.

TEHTÄVÄ

Fyll ut med substantiv i inessiv/ -ssa.
Bruk ordbok og pass på stadievekslingen. Oversett setningene til norsk.

Pikkusisko kävelee kouluun ja hänellä on reppu _____ (selkä).

Minun isovelji on aina _____ (internetti).

Minulla on kaunis koru _____ (laukku).

Minun koiralla on haava _____ (varvas).

Tässä _____ (pyyhe) on iso reikä.

TEHTÄVÄ

Fyll inn med bøyde substantiv. Kasusen er gitt i parentes, men pass på stadieveksling.
Oversett setningene til norsk.

Isän autossa on uudet _____ (rengas, nominativ flertall/ -t).

Minulla on oma lammas. Minun _____ (lammas, adessiv/ -lla) on kova ääni.

Minulla on tänään matematiikan koe. _____ (koe, inessiv/ -ssa)
on monta vaikeaa kysymystä.

Kalle seisoo ulkona _____ (sade, inessiv/ -ssa) ja on ihan märkä.

MINITARINA

Skriv en liten minifortelling hvor du bruker følgende ord:
kaunis kuningas saapas sairas varis soittaa. Ordene skal ikke stå i grunnform i teksten.

EGENVURDERING

NAVN : _____

DATO: _____

KLASSE: _____

- Hva betyr vanlig stadieveksling og omvendt stadieveksling?
- Hva kan du gjøre hvis du er usikker på stadievekslingen i et ord?
- Hva betyr en stjerne og en bokstav etter et oppslagsord i ordboka?
- Når brukes partitiv?
- Hvilke tre endelser kan partitiv ha?
- Hvordan lages partitiv av følgende ord: auto, maito, leipä, traktori, tee, perhe?
- Og hvordan lages partitiv av følgende ord: *kuningas, ajatus, ihminen*?
- Hvordan oversettes setninger som begynner med «det er...» til finsk?

Var det noe som var vanskelig i dette kapittelet?

Var det noe som ikke var vanskelig?

A large sheet of lined paper with a vertical margin line on the left and a gold award ribbon with the number 1 in the bottom right corner.

KAPITTEL 7

VI SKAL LÆRE

- alt som er verdt å vite om verb (nesten alt)
- å se i hvilken verbgruppe et verb hører til
- å bruke adessiv (-IIA) i betydning av redskap
- å finne informasjon om reiseliv i Finland på internett

KIELIOPPI

KERTAUS

- Alle finske verb skal ha en personendelse.
- Personendelsene må kunnes på rams (-n, -t, -V, -mme, -tte, -vAt)
- Personendelsene limes til verbet til bøyingsstammen, aldri til infinitiven
- Verbene deles inn i forskjellige grupper
- Gruppeinndelinga forteller hvordan man går fra infinitiv til en bøyingsstamme

TEHTÄVÄ

Test deg selv og se om du forstår hele tabellen.

	INFINITIV	istua	syödä	opiskella	huomata
		istu/a -A	syö/dä -dA	opiskel/la -IA, -nA, rA	huomat/a -A (etter en t-)
	Bøyingsstamme	istu-	syö-	opiskele-	huomaa-
minä	-n				
sinä	-t				
hän	-V				
me	-mme				
te	-tte				
he	-vAt				

SUULLINEN TEHTÄVÄ

Hvordan ville du gruppert følgende verb:

tuoda, vihata, pyöräillä, pelata, saada, tanssia, printata, lainata, asua og mennä?

Sett gjerne en skråstrek for å markere hvor grensa til infinitivsendelsen går.

Eks. *kävellä* → *kävel/lä*, *bøyes som opiskella*

LYHYESTI

- Det er stadieveksling i verb også.
- Det kan være både vanlig og omvendt stadieveksling i verb.
- Vi forholder oss til fire verbgrupper *istu/a*, *syö/dä*, *opiskel/la* og *huomat/a*
- I verbgruppa *istu/a* er det vanlig stadieveksling, mens det i verbgruppene *men/nä* og *huomat/a* er omvendt stadieveksling

TAULUKKOTEHTÄVÄ

Test deg selv og din kunnskap om verbbøying og vanlig stadieveksling.

Mestrer du hele tabellen? I hvilke personer må du endre konsonantkjernen?

		laitta/a	luke/a	tietä/ä	ampu/a
		laitta-	luke-	tietä-	ampu-
minä	-n				
sinä	-t				
hän	-V				
me	-mme				
te	-tte				
he	-vAt				

SUULLINEN TEHTÄVÄ

Slå opp ordene *ajatella*, *kuunnella*, *tavata* og *hakata* i ordboka. Diskuter i klassen.

Hvilken informasjon får du for oppslagsordene, hvordan lager du bøyingsstammen og hvordan bruker du stadievekslingstabell?

		ajatel/la	tavat/a	hakat/a	kuunnel/la
		ajattele-			
minä	-n				
sinä	-t				
hän	-V				
me	-mme				
te	-tte				
he	-vAt				

HYVÄ TIETÄÄ

Det er det å lage bøyingsstammen av noen verb som kan være vanskelig. Det er flere veier til mål, og du må bare finne den veien og metoden som passer deg best.

Vi har samlet noen eksempler på hvordan du lager bøyingsstammer bakerst i dette heftet. Dette er nemlig noe man må øve på. Noen øver best ved å pugge former, noen øver ved å fylle ut grammatikkoppgaver og noen øver ved å ikke tenke på grammatikk overhodet, men ved å bare prøve seg fram.

1

METODE

På samme måte som med nomen (substantiv, adjektiv og pronomen), oppgis verbene i Finsk-norsk ordbok (Farbregd - Seppinen) med en tallkode. Tallkoden viser til en bøyningstabell i forordet. Du kan alltid bruke tallkoden for å finne eksempler på hvordan verbet skal bøyes.

2

METODE

Du kan også bøye verb etter å se på infinitiven. Dersom du ser på infinitiven, må du kunne dele inn verbene i grupper. Det er egne regler for hvordan man lager bøyingsstammen i disse gruppene.

Gruppe 1: alle infinitiver som slutter på en vokal etterfulgt av -A

Gruppe 2: alle infinitiver som slutter på -dA

Gruppe 3: alle infinitiver som slutter på -IA, -nA eller -rA

Gruppe 4: alle infinitiver som slutter på en t etterfulgt av en -A

Dersom du forstår hvordan man lager bøyingsstamme ved hjelp av denne gruppeinndelinga, så vil skjemaene bakerst i dette heftet kunne være til stor hjelp.

3

METODE

For hver gang du skal lære deg et nytt ord, så pugger du både infinitiven og en bøyd form, for eksempel jeg-formen. Dersom du liker å pugge, så kan du også bruke skjemaene bakerst i dette heftet som hjelpemiddel.

A LISÄÄ ADESSIIVIA

Vi har tidligere lært å bruke adessiv, -IIA, for å uttrykke beliggenheten 'på' og for å uttrykke at 'noen har noe'. Adessiv, -IIA, kan også brukes som en redskapskasus. Da oversettes endelsen -IIA til norsk med preposisjonen *med*.

Kissa on pöydällä

Katten er på bordet

Kissalla on pöytä

Katten har et bord

Minä pyyhin pöytää kissalla Jeg tørker bordet med katten

KÄÄNNÖSTEHTÄVÄ

Prøv å oversette følgende setninger til norsk.

Minä ajan pyörällä.

Minä matkustan junalla.

Minä lennän helikopterilla.

Saara kirjoittaa punaisella värikynällä.

Vauva syö puuroa lusikalla.

Minä kirjoitan kirjettä tietokoneella.

Presidentti tulee Helsingistä Rovaniemelle junalla.

Mummo ajaa pellolla punaisella traktorilla.

Me matkustamme bussilla kaupunkiin.

bestemor = mummo

ORDET ER DITT

LUKUTEKSTI

Minun perheellä on harrastus: me **tykkäämme** matkustaa. Minun koko perhe matkustaa etelään joka vuosi. Yleensä me **matkustamme** Eurooppaan. Joskus matka on rantaloma, joskus kaupunkiloma. Minä tykkään rantalomasta ja minä tykkään kaupunkilomasta. Rantaloma on kiva kun kotona on kaamos ja pimeää ja kylmää. Kaupunkilomallakin on mukavaa ja paljon nähtävää. Ensi jouluna me **lähdemme** Thaimaahan. Se on minun ensimmäinen kerta Aasiassa.

Ulkomailla minä **puhun** englantia. Minä **osaan** puhua englantia aika hyvin. Äidin ja isän mielestä kielitaito on tärkeä asia. He puhuvat suomea, vähän englantia ja ruotsia.

Kesällä isosisko lähtee kielikurssille. Hän matkustaa Englantiin. Hän **lentää** yksin lentokoneella Lontooseen. Hän tekee ensin kesätöitä kahvilassa ja säästää rahaa. Lontoossa on varmasti kivaa.

Äiti ja isä sanovat, että minäkin saan lähteä kielikurssille kun olen 16 vuotta. Se on aika jännittävä ajatus, siis matkustaa vieraaseen maahan yksin. Minä olen aika itsenäinen ja osaan olla varovainen. Minä en pelkää edes lentää lentokoneella.

TEHTÄVÄ

Det er seks uthevede verb i teksten. Hva er grunnformen, altså infinitiven, til disse verbene? Oversett også til norsk.

buss = bussi

TÄYTTÖTEHTÄVÄ

Fyll inn manglende kasusformene.

* olla perillä
=
fast uttrykk
for å være
fremme

Minun täti Veera tykkää hiihtää. Minä ja Veera asumme _____ (Helsinki),
mutta lomalla Veera haluaa aina matkustaa _____ (Pohjois-Suomi), eli
Lappiin. Pääsiäisenä minä lähden Veera-tädin mukana Leville. Me matkustamme
lomalle _____ (lentokone) ja _____ (bussi).

Lennämme torstaiaamuna _____ (Helsinki) _____ (Rovaniemi).

Matka jatkuu vielä _____ (bussi), mutta bussi Leville lähtee
_____ (lentokenttä) vasta iltopäivällä. _____ (lentokenttä) on
kiva kahvila ja me odotamme kahvilassa. Bussimatka kestää noin kaksi tuntia.

Bussi on perillä* _____ (Levi) noin kello 16.

Minä odotan pääsiäislomaa, koska tykkään talvesta ja lumesta.

_____ (Etelä-Suomi) ei yleensä ole paljon lunta. _____ (Levi)

Veera-täti hiihtää joka päivä ja minä laskettelen.

Haluan laskea myös _____ (lumilauta). Veera ja minä menemme ehkä
myös _____ (kylpylä).

Levilläkin on pieni lentokenttä. Lennämme takaisin Helsinki-Vantaan

_____ (lentokenttä) sunnuntaina. Lento lähtee _____ (Levi) vasta
kello 18, joten ehdin vielä lasketella koko päivän.

SUULLINEN TEHTÄVÄ

I følgende oppgave skal vi trene på verb, men uten å bøye et eneste. For å svare på spørsmålet *Mitä kaupassa voi tehdä* så skal ordet *tehdä* byttes ut med et annet verb i infinitiv.

Mitä kaupassa voi tehdä? *Kaupassa voi ostaa ruokaa.*

Mitä pankissa voi tehdä?

Mitä koulussa voi tehdä?

Mitä ravintolassa voi tehdä?

Mitä kuntosalilla voi tehdä?

Mitä metsässä voi tehdä?

Mitä kirjastossa voi tehdä?

TÄYTTÖTEHTÄVÄ

Fyll inn manglende kasusformene.

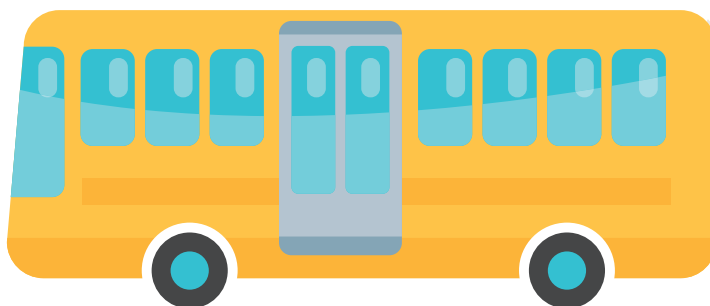
Naapurin Janne menee _____ (taxi) kouluun.

Olli ja minä matkustamme _____ (buss) Tromssaan.

Pääministeri saapuu keskiviikkona _____ (fly) Osloon.

Minun ystävät menevät _____ (tog) Helsinkiin.

Isä ei jaksakaan kävellä kauppaan. Hän menee _____ (bil).

buss = bussi

TEHTÄVÄ

Nå skal du skrive en oppgave om å reise i Finland. Du skal være reiseleder og planlegge en storstilt rundreise i Finland. Du må finne byene du vil besøke samt lete frem informasjon om eventuelle severdigheter. På hjemmesiden www.visitfinland.no finner du gode tips om å reise i Finland.

1

I denne oppgaven trenger du å veksle mellom kasuser som beskriver bevegelse. Dette betyr at du må ha kontroll på inessiv -ssA, elativ -stA, illativ -Vn, -hVn, -seen, adessiv -IIA, ablativ -ItA og allativ -lle.

2

I denne oppgaven må du ha kontroll på hvilke stedsnavn som skal bøyes i S-serien av de nevnte kasusene og hvilke stedsnavn som skal bøyes i L-serien. De fleste stedsnavnene bøyes i L-serien, stedsnavn med -joki, -järvi, -niemi skal bøyes i S-serien.

3

I denne oppgaven må du også kunne bruke kasusen adessiv -IIA som et uttrykk for redskap. Du skal kunne fortelle hva slags framkomstmidler dere reiser med.

4

I denne oppgaven må du også vise at du kan skrive en sammenhengende tekst der du varierer med verb. Du kan ikke skrive en oppramsende tekst og kun bruke verbet *matkustaa*.

Reiseplanen skal presenteres både skriftlig og muntlig.

Hyvää matkaa!

EGENVURDERING

NAVN: _____

DATO: _____

KLASSE: _____

- Hva menes med personbøying?
- Hva er personendelsene til verb?
- Hva menes med begrepene bøyingsstamme og infinitiv?
- Hvilke verbgrupper har vanlig stadieveksling?
- Hvilke personendelser er det som utløser vanlig stadieveksling?
- Hvilke verbgrupper har omvendt stadieveksling?
- Gi eksempler på fire verb fra forskjellige verbgrupper.
- Hvilke kasus er viktige når vi bøyer stedsnavn?
- Når brukes -ssA og når brukes -IIA ved stedsnavn?
- Hvordan uttrykkes 'med/ved hjelp av' på finsk?

Var det noe som var vanskelig i dette kapitlet?

Var det noe som ikke var vanskelig?

Handwriting practice area with horizontal lines and a vertical margin line. A gold medal icon with the number 1 is located in the bottom right corner.

A large sheet of lined paper with a vertical margin line on the left and a gold medal icon with the number 1 in the bottom right corner. The paper has a light green background and blue horizontal lines. There are four white circular punch holes along the left margin. The gold medal icon is a circular seal with a scalloped edge, containing the number 1, and has two orange ribbons hanging from the bottom.

KAPITTEL 8

VI SKAL LÆRE

- å lage spørsmål med spørreord
- å lage spørsmål uten spørreord
- å skille mellom *mikä* og *mitä* og å skille mellom *kuka* og *ketä*
- at spørreordene også bøyes i kasus

KIELIOPPI

For å kunne føre en fornuftig samtale på finsk, så må vi kunne svare på spørsmål, og vi må kunne lage noen spørsmål selv. Det finnes to typer av spørresetninger på finsk: spørsmål uten spørreord og spørsmål med spørreord.

KERTAUS

Vi har tidligere lært at vi kan bruke endelsen -kO for å lage spørsmål på finsk. Endelsen limes til det ordet som skal fremheves i spørsmålet. Det vanligste er nok å lime -kO til verbet.

Syötkö sinä kalakeittoa?

Puhuvatko he ranskaa?

Tanssiiko tyttö balettia?

Dersom man flytter på endelsen, så endres betydningen av spørsmålet. Denne typen spørsmål har vi ikke på norsk, og vi må være litt kreative når vi oversetter.

Tanssiiko Pekka?

Danser Pekka?

Pekkako tanssii?

Er det Pekka som danser?

Matkustatko bussilla?

Reiser du med buss?

Sinäkö matkustat bussilla?

Er det du som reiser med buss?

Bussillako matkustat?

Er det med buss du skal reise?

A LYHYESTI

- Vi lager vanlige spørresetninger av beskrivende setninger ved å lime -kO til verbet: Asutko Tromssassa?
- Dersom -kO flyttes i setningen, så fremheves det ordet som -kO limes til: Tromssassako asut?

A HYVÄ TIETÄÄ

Når man lager spørsmål med endelsen -kO, så forventer man et ja eller nei i svaret.

Syötkö sinä banaania?

Kyllä, minä syön banaania / Ei, minä en syö banaania.

Laulatko suihkussa?

Kyllä, laulan./ Ei, en laula.

A KYSYMYSSANAT

Den andre muligheten for å lage spørrende setninger på finsk, er ved å bruke spørreord. De vanligste spørreordene kan man oversette direkte mellom finsk og norsk, men på finsk har vi også en mengde med spørreord som ikke finnes på norsk. Når vi skal oversette disse, så må vi igjen være litt kreative.

A KUKA, MIKÄ, MISSÄ JA MIKSI

Ord som hvem, hva, hvor og hvorfor har vi både på finsk og norsk. Og de fungerer på samme måte. De vanligste spørreordene må man pugge, for de brukes mye.

KUKA? Kuka keittää makkaraa keittiössä?

MIKÄ? Mikä koira on norjaksi?

MISSÄ? Missä Eero asuu?

MIKSI? Miksi Ville ei ole koulussa?

MILLOIN? Milloin kesäloma alkaa?

A MINKÄVÄRINEN

Ordet *minkävärinen* er et godt eksempel på et spørreord som vi ikke har på norsk, og som illustrerer hvordan man lager ord på finsk. Ordet består av ordene *mikä* (hva) og *väri* (farge), ordet *mikä* er bøyd til *minkä* (hvilken) og *väri* er bøyd til *värinen* (farget). Ordet *hvilkenfarget* klarer man kanskje å forstå, men vi må omskrive *til hvilken farge har* for at det skal bli god norsk.

Minkävärinen teidän talo on?

Minkävärinen Saksan lippu on?

PIENI PÄHKINÄ

Ordet bukse/bukser er alltid i flertall på finsk, altså *housut*. Klarer du å forklare hvorfor *minkävärinen* blir til *minkäväriSET* i setningen *MinkäväriSET housut sinulla on?*

MINKÄMAALAINEN

Sammenlign ordet *minkämaalainen* med *minkävärinen*.

Ordet som spørreordet er bygd opp om, er altså *maa*, altså land. Hva tror du ordet betyr?

Minkämaalainen Frode on?

Frode on syyrialainen.

Minkämaalainen Hubert on?

Hubert on sveitsiläinen.

Minkämaalainen Li on?

Li on ruotsalainen.

Minkämaalainen firma Fiskars on?

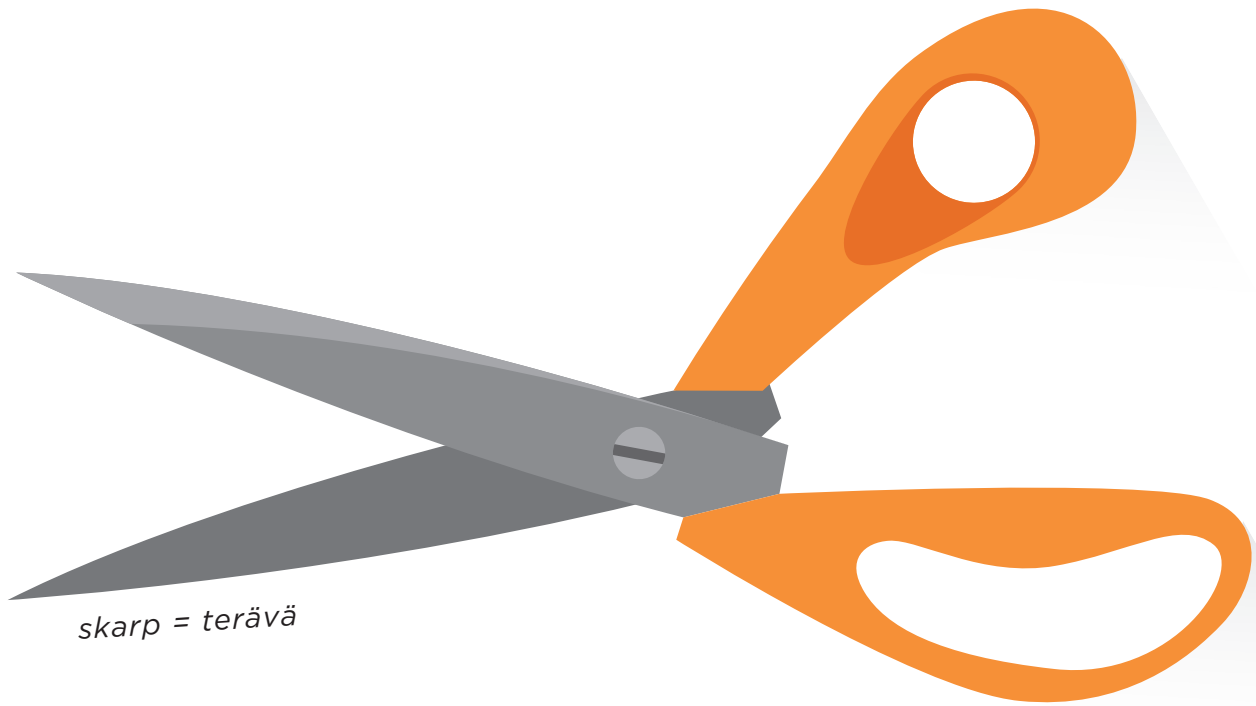
A SANAJÄRJESTYS - ORDREKKEFØLGE

Legg merke til at ordrekkefølgen i spørresetninger med spørreord ikke er den samme som på norsk.

På finsk	spørreord + subjekt + verbal	Kuka sinä olet?
På norsk	spørreord + verbal + subjekt	Hvem er du?

HYVÄ TIETÄÄ

De spesielt grammatikkinteresserte blir nok glade over å vite at ordene *mikä* og *kuka* faktisk kan bøyes i alle kasus. Når vi bøyer dem i kasus, så lager vi nye spørreord. Ordet *missä* er egentlig en -ssA-bøying av ordet *mikä*.

skarp = terävä

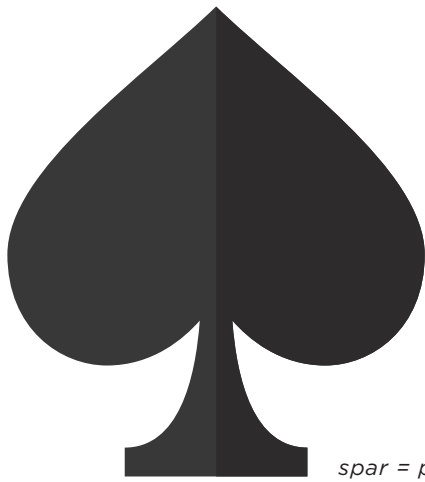
SUULLINEN TEHTÄVÄ

I følgende tabell har vi satt opp ordene *mikä* og *kuka* i forskjellige kasus. Se på setningseksemplene og prøv å finne ut hvordan setningene skal oversettes. Noen er lette forstå, andre kan være vanskeligere.

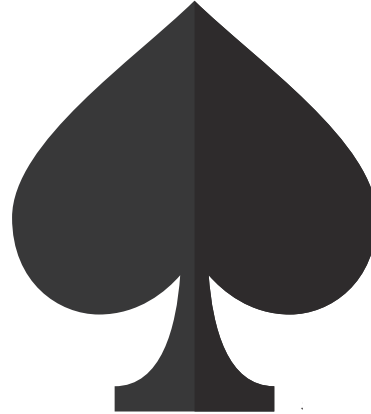

MIKÄ?

		<i>Eksempel</i>
Nominativ	<i>mikä?</i>	Mikä on sinun lempibändi ?
Genitiv	<i>minkä?</i>	Minkä puun runko on musta ja valkoinen? Minkä takana auto on?
Partitiv	<i>mitä?</i>	Mitä sinä syöt?
Inessiv	<i>missä?</i>	Missä sinä asut?
Elativ	<i>mistä?</i>	Mistä te tulette?
Illativ	<i>mihin?</i>	Mihin jalkapallojoukkueeseen sinä kuulut?
Adessiv	<i>millä?</i>	Millä hyllyllä sanakirjat ovat? Millä äiti ajaa?
Ablativ	<i>miltä?</i>	Miltä planeetalta sinä olet?
Allativ	<i>mille?</i>	Mille bussipysäkille sinä menet?

spar = pata

A KUKA?

		<i>Eksempel</i>
Nominativ	<i>kuka?</i>	<i>Kuka on sinun paras ystävä?</i>
Genitiv	<i>kenen?</i>	<i>Kenen pyörä tämä on?</i>
Partitiv	<i>ketä?</i>	<i>Ketä sinä rakastat?</i>
Inessiv	<i>kenessä?</i>	<i>Kenessä on vika?</i>
Elativ	<i>kenestä?</i>	<i>Kenestä sinä tykkäät?</i>
Illativ	<i>keneen?</i>	<i>Keneen uskot?</i>
Adessiv	<i>kenellä?</i>	<i>Kenellä on lemmikki?</i>
Ablativ	<i>keneltä?</i>	<i>Keneltä tämä lahja on?</i>
Allativ	<i>kenelle?</i>	<i>Kenelle sinä soitat?</i>

A KUKA - KETÄ, MIKÄ - MITÄ,

Det er ikke meningen at dere trenger å pugge de tabellene over, men bruk dem gjerne for å få et overblikk over hvordan ordene henger sammen. Det dere derimot bør kunne, er å skille på ordene *mikä* og *mitä*, samt å skille mellom *kuka* og *ketä*.

For å kunne forstå dette, så må man ha kontroll på begrepene subjekt og objekt. Subjektet er den som utfører handlingen i en setning, objektet er den som handlingen retter seg mot. *Kuka* er subjektform, *ketä* er objektform. Vi snakker om subjekt og objekt selv om setningene ikke beskriver mennesker også: *mikä* er subjektform, *mitä* er objektform.

SUULLINEN TEHTÄVÄ

Les dere igjennom følgende setninger. Forstår dere og klarer dere å forklare hvorfor de forskjellige formene er brukt. Diskuter i klassen.

Kuka soittaa pianoa?

Eero soittaa pianoa.

Kuka rakastaa uida meressä?

Anna-täti rakastaa uida meressä.

Kuka on vessassa?

Isä on vessassa.

Ketä sinä rakastat?

Minä rakastan Tuomasta.

Ketä sinä kuuntelet?

Minä kuuntelen minun parasta ystävää.

Mikä tuolla menee?

Tuolla menee ambulanssi.

Mikä on sinun lempiväri?

Sininen on minun lempiväri.

Mikä Kallella on taskussa?

Kallella on kivi taskussa.

Mitä sinun isovelji soittaa?

Minun isovelji soittaa kitaraa.

Mitä sinä syöt?

Minä syön lihakeittoa.

Mitä sinä vihaat?

Minä vihaan kaalikeittoa!

tangentter = koskettimet

nisse = tonttu

heittää löylyä
=
kaste vann på
bastuovnen

kissanpäivät
=
å ha kattedager
betyr å ha late
dager uten
arbeid.

LUKUTEKSTI

Metsän *keskellä* on pieni mökki. Mökissä asuu kaksi tonttua. Toinen tonttu on hiljainen, mutta ahkera tonttu. Toinen tonttu on puhelias ja se puhuu koko ajan.

Hiljaisella tontulla on paljon töitä. Hän lämmittää saunaa. Pikkuinen sauna on mökin *takana*. Onkohan tonttu saunatonttu?

Saunan *vieressä* on puuvaja. Puuvajan *edessä* tonttu tekee puuhommia. Puuvaja on jo täynnä puuta, mutta tonttu sahaa ja sahaa. Hiljainen tonttu kantaa puuta saunaan ja mökkiin.

Mökki on järven rannalla. Hiljainen tonttu hakee järvestä vettä saunaan; pesuvettä ja löylyvettä. Tonttu rakastaa lämmittää saunaa, kantaa vettä järvestä ja tehdä puuhommia.

Joskus kun on pimeää ja tähdet tuikkivat, tontut uivat kylmässä järvessä. Sitten he saunovat taas. Saunassa on tosi kuumaa. Puhelias tonttu ei ole hiljaa edes saunassa.

Illalla hiljainen tonttu istuu takan edessä. Puhelias tonttu nukkuu jo. Hiljaisen tontun sylissä on suloinen ja tyytyväinen kissa. Sulaisen kissan päällä on peitto. Pöydän alla juoksee hiiri, mutta se saa olla nyt rauhassa. Kissalla on kissanpäivät!

TEHTÄVÄ

På norsk bruker vi preposisjoner, på finsk bruker man oftest postposisjoner. Husker du forskjellen på disse?

Det er mange postposisjoner i leseteksten og de står kursivert. Hvilken kasus brukes sammen med postposisjoner på finsk? Oversett alle setningene med postposisjoner til norsk.

SUULLINEN TEHTÄVÄ

Bruk leseteksten som utgangspunkt og lag spørsmål til sidemann. Still hverandre spørsmål og svar på spørsmålene. Husk å svare med fullstendige setninger. Lag minst 10 spørsmål med svar.

ESIMERKKI:

Missä pieni mökki on?

Pieni mökki on metsän keskellä.

Kuka asuu mökissä?

Mökissä asuu kaksi tonttua.

TEHTÄVÄ

Lag spørsmål av følgende setninger ved å bruke endelsen -KO. Oversett spørsmålene til norsk.

Sinä katsot hauskaa elokuvaa.

Matti puhuu suomea ja ruotsia.

Daniel on norjalainen.

Te harrastatte kuorolaulua.

Tytöt nauravat koulun käytävällä.

Isä ja Laura tulevat huomenna Helsingistä.

TEHTÄVÄ

Se nøye på svarene og fyll ut med riktig form av spørreord. MIKÄ, MITÄ eller MISSÄ?

_____ sinä asut? Minä asun keskustassa isossa kerrostalossa.

_____ sinä leivot? Minä leivon mustikkapiirakkaa.

_____ sinun osoite on? Minun osoite on Gammelveien 2.

_____ isä on? Isä on kaupassa.

_____ sinulla on pöydällä. Minulla on likainen sukka pöydällä.

_____ Laura katsoo? Laura katsoo elokuvaa Leijonakuningas.

_____ lehmä syö? Lehmä syö ruohoa.

TEHTÄVÄ

Se nøye på svarene og fyll ut med riktig form av spørreord.

KUKA, KENEN eller KETÄ?

_____ kanssa Liisa puhuu? Liisa puhuu Jennin kanssa.

_____ lapsi itkee ulkona? Naapurin lapsi itkee ulkona.

_____ sinä rakastat? Minä rakastan Anttia.

_____ nauraa keittiössä? Äiti nauraa keittiössä.

_____ tuo tyttö on Antin kanssa? Tyttö Antin kanssa on Jenni.

_____ tuo punainen auto on? Punainen auto on naapurin.

TEHTÄVÄ

Svar på følgende spørsmål med fullstendige setninger.

Kenen koira haukkuu ulkona?

Ketä sinä rakastat?

Kenen vuoro heittää noppaa?

Missä sinä vietät joulua?

Mitä kissa jahtaa ulkona?

TEHTÄVÄ

Her må du kombinere frasekunnskap med de bøyde formene av spørreordene fra tabellen på side 73-74. Oversett spørsmålene til norsk, før du finner på svar på finsk.

Mistä musiikista sinä tykkäät?

Kenestä opettaja tykkää?

Kenellä on nälkä?

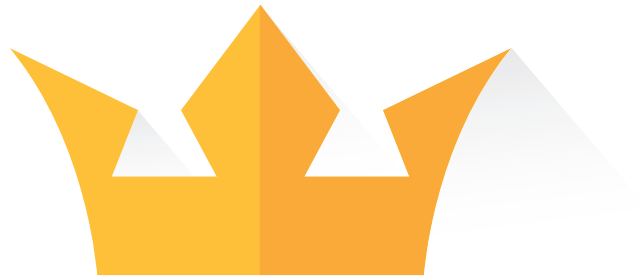
Kenestä kirja kertoo?

Kenen vieressä pikkuveli istuu?

Kenestä kaalikeitto oikeasti on hyvää?

Millä isä menee töihin?

krone = kruunu

MINITARINA

Lag en liten fortelling som begynner med disse setningene:

Minä kävelen kadulla kaikessa rauhassa (i fred og ro). Yhtäkkiä parvekkeelta putoaa kukkaruukku.

TEHTÄVÄ

Bruk Internet for å finne svar på følgende spørsmål.

Kuka on Suomen presidentti?

Kuka on Norjan pääministeri?

Kuka on Ruotsin kruununprinsessa?

Mikä on Suomen kansalliseläin?

Mikä on Islannin valuutta?

Mikä on Suomen kansallislaulu?

Mikä on Viron pääkaupunki?

EGENVURDERING

NAVN : _____

DATO: _____

KLASSE: _____

- Kan jeg forklare på hvilke måter man lager spørsmål på finsk?
- Kan jeg oversette spørresetninger som bruker partikkelen -kO?
- Kan jeg forklare hvordan spørreord bøyes?
- Kan jeg bruke bøyd form av spørsmålsordene mitä og kuka?
- Kan jeg gjøre om setninger til spørsmål?
- Klarer jeg å svare på enkle spørsmål med fullstendige setninger?
- Tør jeg å delta aktivt i muntlige oppgaver?

Var det noe som var vanskelig i dette kapittelet?

Var det noe som ikke var vanskelig?

A large rectangular area with a light green background and horizontal blue lines for writing. On the left side, there are two vertical red lines and two white circular markers. In the bottom right corner, there is a gold ribbon icon with the number '1' inside, signifying a first-place award or achievement.

A large sheet of lined paper with a vertical margin line on the left and a gold ribbon badge with the number 1 in the bottom right corner. The paper has 20 horizontal blue lines and a vertical red margin line on the left. There are four white circular punch holes along the left edge. A gold ribbon badge with the number 1 is located in the bottom right corner of the paper.

KOPIERINGSORIGINAL
TA MED DEG PÅ TENTAMEN

A VANLIG STADIEVEKSLING

kk : k	mp : mm
pp : p	lt : ll
tt : t	nt : nn
k : -	rt : rr
p : v	k : j
t : d	uku : uvu
nk : ng	

OMVENDT STADIEVEKSLING

k : kk	ng : nk
p : pp	mm : mp
t : tt	ll : lt
- : k	nn : nt
v : p	rr : rt
d : t	j : k

 SANALAATIKKO

KOPIERINGSORIGINAL
TA MED DEG PÅ TENTAMEN

ORD SOM SLUTTER PÅ -A, -Ä, O, -Ö, -U OG -Y.

I denne gruppen er bøyningsstammen samme som grunnformen.
Det er vanlig stadiesveksling i denne gruppen.

	Kasusnavn	Kasusendelse	Stadiesveksling	Eksempel	Eksempel
Nominativ grunnform				koulu	kauppa
Stamme				koulu-	kauppa-
	Genitiv Eieform	-n	+	koulun	kaupan
	Partitiv Objektsform	-A -tA -ttA	NEI	koulua	kauppaa
	Inessiv I	-ssA	+	koulussa	kaupassa
	Elativ Fra	-stA	+	koulusta	kaupasta
	Illativ Til	-Vn -hVn -seen	NEI	kouluun	kauppaan
	Adessiv	-IIA	+	koululla	kaupalla
	Ablativ	-ItA	+	koululta	kaupalta
	Allativ	-Ile	+	koululle	kaupalle
	Nominativ, flertall	-t	+	koulut	kaupat

SANALAATIKKO

KOPIERINGSORIGINAL TA MED DEG PÅ TENTAMEN

ORD SOM SLUTTER PÅ -I:

Noen ord som slutter på -i har samme bøyningsstamme som grunnform (appelsiini: appelsiini-). Det er vanlig stadieveksling i denne gruppen.

- i → - i -	Kasusnavn	Endelse	Stadieveksling	Eksempel	Eksempel
Nominativ grunnform				Ruotsi	pankki
Stamme				Ruotsi-	pankki-
	Genitiv Eieform	-n	+	Ruotsin	pankin
	Partitiv Objektsform	-A -tA -ttA	NEI	Ruotsia	pankkia
	Inessiv I	-ssA	+	Ruotsissa	pankissa
	Elativ Fra	-stA	+	Ruotsista	pankista
	Illativ Til	-Vn -hVn -seen	NEI	Ruotsiin	pankkiin
	Adessiv på	-IIA	+	Ruotsilla	pankilla
	Ablativ fra	-ItA	+	Ruotsilta	pankilta
	Allativ til	-Ile	+	Ruotsille	pankille
	Nominativ, flertall	-t	+	(Ruotsit)	pankit

SANALAATIKKO

ORD SOM SLUTTER PÅ -I:

Noen ord som slutter på -i får en -e i stammen. Det er vanlig stadiesveksling i denne gruppen.

- i → - e -	Kasusnavn	Kasusendelse	Stadiesveksling	Eksempel	Eksempel
Nominativ grunnform				sieni	tähti
Stamme				siene-	tähte-
	Genitiv Eieform	-n	+	sienen	tähden
	Partitiv Objektsform	-A -tA -ttA	NEI	sientä*	tähteä
	Inessiv I	-ssA	+	sienessä	tähdessä
	Elativ Fra	-stA	+	sienestä	tähdestä
	Illativ Til	-Vn -hVn -seen	NEI	sieneen	tähteen
	Adessiv på	-IIA	+	sienellä	tähdellä
	Ablativ fra	-ItA	+	sieneltä	tähdeltä
	Allativ til	-Ile	+	sienelle	tähdelle
	Nominativ, flertall	-t	+	sienet	tähdet

* Dersom ordet slutter på -li, -ni, ri, hi eller -si, så bør du sjekke partitivsformen i ordboka.

SANALAATIKKO

KOPIERINGSORIGINAL

TA MED DEG PÅ TENTAMEN

ORD SOM SLUTTER PÅ -E:

Ord som slutter på -e får en ekstra -e i bøyningstammen. Det er omvendt stadieveksling i denne gruppen. Partitivsendelsen -ttA legges rett til grunnformen.

-e → - ee -	Kasus	Endelse	Stadieveksling	Eksempel	Eksempel
Nominativ grunnform				vene	lääke
Stamme			+	venee-	lääkkee-
	Genitiv Eieform	-n	+	veneen	lääkkeen
	Partitiv Objektsform	-A -tA -ttA	NEI	venettä	lääkettä
	Inessiv I	-ssA	+	veneessä	lääkkeessä
	Elativ Fra	-stA	+	veneestä	lääkkeestä
	Illativ Til	-Vn -hVn -seen	+	veneeseen	lääkkeeseen
	Adessiv på	-llA	+	veneellä	lääkkeellä
	Ablativ fra	-ltA	+	veneeltä	lääkkeeltä
	Allativ til	-lle	+	veneelle	lääkkeelle
	Nominativ, flertall	-t	+	veneet	lääkkeet

SANALAAATIKKO

ORD SOM SLUTTER PÅ - NEN

Stammen til denne gruppen lages ved å fjerne endelsen -nen. Deretter må vi lime inn -se før vi kan legge til noen endelse. Ingen stadièveksling i denne gruppen! Legg merke til partitivformen. Endelsen -tA legges til -s- stammen, men først etter at du har fjernet -e-.

- nen → -se -	Kasusnavn	Kasusendelse	Stadièveksling	Eksempel	Eksempel
Nominativ grunnform	Kasus			nainen	hevonen
Stamme				naise-	hevose-
	Genitiv Eieform	-n	NEI	naisen	hevosen
	Partitiv Objektsform	-A -tA -ttA	NEI	naista	hevosta
	Inessiv I	-ssA	NEI	naisessa	hevosessa
	Elativ Fra	-stA	NEI	naisesta	hevosesta
	Illativ Til	-Vn -hVn -seen	NEI	naiseen	hevoseen
	Adessiv på	-IIA	NEI	naisella	hevosella
	Ablativ fra	-ItA	NEI	naiselta	hevoselta
	Allativ til	-lle	NEI	naiselle	hevoselle
	Nominativ, flertall	-t	NEI	naiset	hevoset

SANALAATIKKO

KOPIERINGSORIGINAL TA MED DEG PÅ TENTAMEN

NOMEN SOM SLUTTER PÅ -S

I denne gruppen lages bøyningstammen ved å fjerne bokstaven -s og ved å doble den siste vokalen: *kaunii-*. Det er omvendt stadieveksling i denne gruppen.

Partitivendelsen, som er i denne gruppen -tA, legges rett til grunnformen: *kaunista*.

-s → -VV-	Kasusnavn	Endelse	Stadieveksling	Eksempel	Eksempel
Nominativ grunnform				vieras	lammas
Stamme			+	vieraa-	lampaa-
	Genitiv Eieform	-n	+	vieraan	lampaan
	Partitiv Objektsform	-A -tA -ttA	NEI	vierasta	lammasta
	Inessiv I	-ssA	+	vieraassa	lampaassa
	Elativ Fra	-stA	+	vieraasta	lampaasta
	Illativ Til	-Vn -hVn -seen	+	vieraaseen	lampaaseen
	Adessiv på	-IIA	+	vieraalla	lampaalla
	Ablativ fra	-ItA	+	vieraalta	lampaalta
	Allativ til	-Ile	+	vieraalle	lampaalle
	Nominativ, flertall	-t	+	vieraat	lampaat

SANALAAHIKKO

A NOMEN SOM SLUTTER PÅ -S

I denne gruppen blir -s til -kse. Det er ingen stadieveksling i denne gruppen. Partitivendelsen er -tA og den legges rett til grunnformen.

- s → -kse -	Kasusnavn	Kasusendelse	Stadieveksling	Eksempel 1
Nominativ grunnform	Kasus			ajatus
Stamme				ajatukse-
	Genitiv Eieform	-n	NEI	ajatuksen
	Partitiv Objektsform	-A -tA -ttA	NEI	ajatusta
	Inessiv I	-ssA	NEI	ajatuksessa
	Elativ Fra	-stA	NEI	ajatuksesta
	Illativ Til	-Vn -hVn -seen	NEI	ajatukseseen
	Adessiv på	-IIA	NEI	ajatuksella
	Ablativ fra	-ItA	NEI	ajatukselta
	Allativ til	-Ile	NEI	ajatukselle
	Nominativ, flertall	-t	NEI	ajatuksset

 SANALAAHIKKO

KOPIERINGSORIGINAL

TA MED DEG PÅ TENTAMEN

INFINITIVER SOM SLUTTER (-V-) -A ISTU/A

Bøyningsstammen er infinitiv uten infinitivsendelsen -A: *istu/a* → *istu-*
Det er vanlig stadiesveksling i denne verbgruppen.

	Person	Endelse	Stadiesveksling	Eksempel	Eksempel
Infinitiv				istua	nukkua
Bøyningsstamme				istu-	nukku-
	Minä	-n	+	istun	nukun
	Sinä	-t	+	istut	nukut
	Hän	-V	NEI	istuu	nukkuu
	Me	-mme	+	istumme	nukumme
	Te	-tte	+	istutte	nukutte
	He	-vAt	NEI	istuvat	nukkuvat

SANALAAHIKKO

KOPIERINGSORIGINAL
TA MED DEG PÅ TENTAMEN

K

A

INFINITIVER SOM SLUTTER -DA

SYÖ/DÄ

Bøyningsstammen er infinitiv uten infinitivsendelsen -dA: *syödä* → *syö-*
Det er ikke stadieveksling i denne verbgruppen.

	Person	Endelse	Stadieveksling	Eksempel 1	Eksempel 2
Infinitiv				syödä	unelmoida
Bøyningsstamme				syö-	unelmoi-
	Minä	-n	NEI	syön	unelmoin
	Sinä	-t	NEI	syöt	unelmoit
	Hän	-V	NEI	syö	unelmoi
	Me	-mme	NEI	syömme	unelmoimme
	Te	-tte	NEI	syötte	unelmoitte
	He	-vät	NEI	syövät	unelmoivat

SANALAATIKKO

KOPIERINGSORIGINAL

TA MED DEG PÅ TENTAMEN

INFINITIVER SOM SLUTTER -LA

OPISKEL/LA

Bøyningsstammen er infinitiv uten infinitivsendelsen -LA, med en ekstra -e-: *opiskel/la* (→ *opiskel-*) → *opiskele-*. I denne gruppa er det omvendt stadieveksling.

NB. + - e -	Person	Endelse	Stadieveksling	Eksempel	Eksempel
Infinitiv				opiskella	ajattella
Bøyningsstamme				opiskele-	ajattetele-
	Minä	-n	+	opiskelen	ajattelen
	Sinä	-t	+	opiskelet	ajattelet
	Hän	-V	+	opiskelee	ajatteleee
	Me	-mme	+	opiskelemme	ajattelemme
	Te	-tte	+	opiskelette	ajattetelette
	He	-vAt	+	opiskelevat	ajattelevat

SANALAAHIKKO

INFINITIVER SOM SLUTTER -T/A

VIHAT/A

Bøyningsstammen er infinitiv uten infinitivsendelsen -A. Husk at sluttbokstaven -t- må gjøres om til -A for å lage bøyningsstamme: *vihat/a* (→ *vihat-*) → *vihaa-*
Det er omvendt stadieveksling i denne gruppa.

NB. + - AA -	Person	Endelse	Stadieveksling	Eksempel 1	Eksempel 2
Infinitiv				vihata	tykätä
Bøyningsstamme				vihaa-	tykkää-
	Minä	-n	+	vihaan	tykkään
	Sinä	-t	+	vihaat	tykkäät
	Hän	-V	+	vihaa	tykkää
	Me	-mme	+	vihaamme	tykkäämme
	Te	-tte	+	vihaatte	tykkäätte
	He	-vAt	+	vihaavat	tykkäävät

SANALAATIKKO

